

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Plán péče o CHKO Blaník

na období 2018–2027

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Ochrana přírody	4
2.1. Strategie ochrany přírody a krajiny v CHKO	4
2.2. CHKO	4
2.3. Maloplošná zvláště chráněná území	4
2.4. Natura 2000	5
2.5. Památné stromy	6
2.6. Rostlinná společenstva	7
2.7. Významné druhy rostlin.....	8
2.8. Významné druhy živočichů	9
2.9. Invazní a expanzivní druhy	12
2.10. Neživá příroda.....	13
2.11. Územní systém ekologické stability.....	14
2.12. Krajiný ráz	15
2.13. Monitoring, výzkum	16
2.14. Práce s veřejností	17
3. Lidské činnosti ovlivňující stav přírody a krajiny	20
3.1. Lesní hospodářství.....	19
3.2. Zemědělství	22
3.3. Myslivost	24
3.4. Rybníkářství a sportovní rybářství	25
3.5. Vodní hospodářství	26
3.6. Výstavba	27
3.7. Doprava a inženýrské sítě.....	29
3.8. Průmysl.....	30
3.9. Zacházení s odpady.....	30
3.10. Těžba nerostných surovin	31
3.11. Rekreace	31
4. Závěrečný přehled prioritních úkolů	33
5. Seznam zkratk.....	34
6. Použitá literatura	35

Přílohy

č. 1 Rámcové směrnice péče o les

1. Úvod

Plán péče o CHKO je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území (§ 38, odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění – dále jen zákon). Zpracování plánů péče o CHKO zajišťuje Ministerstvo životního prostředí České republiky (MŽP) prostřednictvím Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Podrobnosti ke způsobu zpracování a obsahu plánů péče jsou stanoveny prováděcím předpisem (vyhl. MŽP č. 64/2011 Sb.) a pro CHKO dále rozpracovány v metodickém pokynu MŽP, kterým se stanoví obsah plánů péče o chráněné krajinné oblasti a postup jejich zpracování, projednání a schvalování, zveřejněném ve Věstníku MŽP (ročník 16, částka 12) v prosinci 2007.

Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný.

Jednotlivé kapitoly obsahují *Navrhovaná opatření* a případně *Navrhované zásady*. Navrhovaná opatření jsou úkoly pro AOPK ČR, která je v CHKO příslušným orgánem ochrany přírody. Navrhované zásady jsou pravidla/způsoby hospodaření (příp. dalších činností) a zásady využívání území zejména pro fyzické a právnické osoby působící v CHKO. Uplatňování těchto zásad vede k zachování/podpoře předmětů ochrany CHKO. Plán péče o CHKO Blaník je zpracován na období let 2018 až 2027 a navazuje na plán péče, který byl v platnosti od roku 2008 do roku 2017. Plán péče byl zpracován kolektivem autorů složeným z pracovníků příslušných oddělení AOPK ČR.

2. Ochrana přírody

2.1. Strategie ochrany přírody a krajiny v CHKO

Dlouhodobým cílem ochrany přírody a krajiny v CHKO je uchování typického rázu harmonické krajiny s komplexem přírodě blízkých lesů v centru CHKO na Velkém a Malém Blaníku, s meandrujícím tokem Blanice a se střídáním lesních a zemědělských ploch a menších sídel a zachování přirozených a polopřirozených společenstev s významnými druhy rostlin a živočichů.

V ochraně přírody bude pozornost zaměřena na zachování a ochranu vodních ploch, vodních toků a drobných mokřadů přirozeného a polopřirozeného charakteru, lesních společenstev s dochovanou skladbou s převahou autochtonních listnatých dřevin, polopřirozených lučních společenstev, zvyšování ekologické stability lesů, udržování druhové rozmanitosti cílenou péčí o ochranná cenná společenstva (evropsky chráněné i další vzácné a ohrožené biotopy) a významné druhy rostlin a živočichů (tj. zvláště chráněné a uvedené v červených seznamech) a jejich biotopy. Lokality těchto společenstev a druhů, jakož i s výskytem významných prvků neživé přírody, jsou označovány jako ochranná cenná.

V ochraně krajiny bude pozornost soustředěna na zachování a ochranu typického rázu harmonické podblanické krajiny a udržení její pestrosti, včetně zachování vybraných kulturních a historických charakteristik.

2.2. CHKO

Charakteristika problematiky

CHKO Blaník byla vyhlášena výnosem Ministerstva kultury ČSR č. 17332/81 ze dne 29. prosince 1981 (s účinností od 1.1.1982) o zřízení chráněné krajinné oblasti Blaník. Výnos je z legislativního hlediska zastaralý a některé ochranné podmínky v něm uvedené dnes již nahrazují základní ochranné podmínky CHKO přímo ze zákona, nicméně nijak nekomplikuje realizaci praktické ochrany přírody v CHKO ani výkon státní správy.

Zonace CHKO Blaník byla schválena MŽP ČR v roce 1995. Schválená zonace celkově odpovídá hodnotám území z hlediska přírody a krajiny a maloplošně rozrůzněnému charakteru území.

Dlouhodobý cíl

– zachování či zlepšování stavu předmětů ochrany CHKO Blaník

Navrhovaná opatření

– změna zřizovacího předpisu ani změna zonace se nenavrhuje

2.3. Maloplošná zvláště chráněná území

Charakteristika problematiky

Území chráněná v MZCHÚ podchycují nejvýznamnější typy stanovišť a nejdůležitější lokality výskytu významných rostlinných a živočišných druhů. V MZCHÚ mají největší zastoupení lesní ekosystémy a vodní a mokřadní ekosystémy. Počet MZCHÚ ani jejich podíl na celkové ploše CHKO není vysoký (tvoří cca 3 % plochy CHKO), ale odpovídá nejvyšším dochovaným hodnotám území, tj. zachovalosti biotopů a výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Ochrana geologické lokality v Křížovském lomu na Křížovské hůře, která byla přechodně chráněnou plochou, bude dále zajišťována vyhlášením přírodní památky. Evropsky významná lokalita Vlašimská Blanice je dostatečně chráněna již existujícími

nástroji (I. zóna CHKO); nebude pro ni proto vyhlášováno žádné maloplošné zvláště chráněné území.

Spolupráce na managementu či hospodaření v MZCHÚ s nájemci pozemků je dlouhodobě vyhovující na většině plochy v PR Podlesí, v PR Velký Blaník a PR Malý Blaník. V PP Rybník Louňov a PP Částrovické rybníky se upravilo rybářské obhospodařování do vyhovující podoby, jeho důsledná průběžná kontrola je stále nezbytná.

Dlouhodobý cíl

- soustava MZCHÚ se zabezpečenou péčí zajišťující zachování nebo zlepšení stavu předmětů ochrany jednotlivých území, podchycující všechny významné fenomény ochrany přírody v CHKO

Navrhovaná opatření

- vyhlášení přírodní rezervace Podlesí s odstraněním formálních nepřesností zřizovacího předpisu, nově vymezenými hranicemi a vymezeným ochranným pásmem
- vyhlášení přírodní památky Křížovský lom (významné mineralogické naleziště s výskytem apatitu, autunitu, almandinu a vzácně turmalínu, výskyt vzácných druhů lišejníků)
- průběžně zajišťovat péči o vyhlášená MZCHÚ v souladu se schválenými plány péče o ně

2.4. Natura 2000

Charakteristika problematiky

V CHKO Blaník byly nařízením vlády vymezeny dvě evropsky významné lokality – CZ0214014 Podlesí a CZ0213009 Vlašimská Blanice (v CHKO jen část EVL). Ochrana EVL je v souladu s dosavadní ochranou formou MZCHÚ, příp. I. a II. zóny CHKO. Stanoviště i druhy, které jsou předmětem ochrany, jsou v příznivém stavu.

Pro stanovení vhodné péče o EVL byly vytvořeny souhrny doporučených opatření (SDO).

Dlouhodobý cíl

- zachování rozlohy a reprezentativnosti stanovišť, zachování stabilních a životaschopných populací druhů živočichů a rostlin, které jsou předmětem ochrany v EVL

Navrhovaná opatření

- zajistit dlouhodobý monitoring evropsky významných druhů/stanovišť pro zjišťování aktuálního stavu a jako podklad pro plánovaný management (viz kap. 2.13.)
- sledovat kolizní místa vydry říční s dopravou a iniciovat vhodné řešení (např. budování vhodných propustků pod silnicemi, instalování dopravních značek)
- zajistit částečné letnění Velkého Býkovického rybníka v intervalu 1x za 5 let pro zachování populace puchýřky útlé a stanoviště letněného dna
- zajišťovat pravidelné mozaikovitě sečení (1–2 x ročně) a odstraňování biomasy (před odvozem z lokality nechat biomasu dostatečně proschnout) na mokřadní louce v EVL Podlesí kvůli zachování stanoviště rašelinišť a populace vrkoče útlého
- udržovat strukturované litorální porosty na Malém Býkovickém rybníce (např. redukcí orobince), obnovovat a vytvářet tůňe, zachovat extenzivní chov ryb a nemanipulovat s vodní hladinou během sezóny (s výjimkou letnění pro puchýřku útlou) pro zachování populace vážky jasnoskvrnné
- udržovat rozvolněný břehový porost olše lepkavé na Malém Býkovickém rybníce a redukovat nálet pro oslunění hladiny pro zachování populace vážky jasnoskvrnné
- zajistit monitoring páchníka hnědého na území CHKO (viz kap. 2.13.), v případě prokázání výskytu spolupracovat s Povodím Vltavy s.p. na managementu břehových porostů řeky Blanice vyhledáváním vhodných stromů k ponechání na dožití nebo k rozpadu

- spolupracovat s Povodím Vltavy s. p. na plánování zásahů do toku řeky Blanice včetně řešení problematiky nánosů a povodňových škod s cílem zachování přirozeného charakteru toku jako základní podmínky pro vydrů říční, velevruba tupého a mihuli potoční
- spolupracovat s Povodím Vltavy s. p. na řešení migrační prostupnosti toku řeky Blanice pro ryby (jejich prostřednictvím i pro velevruba tupého) a mihuli potoční, chránit tok před znečištěním a ve spolupráci s vodoprávním úřadem kontrolovat dodržování stanoveného minimálního zůstatkového průtoku
- monitorovat stav nivy řeky Blanice a v rámci územního plánování a stavebních řízení prosazovat zachování migrační prostupnosti nivy řeky pro vydrů říční
- propagovat ochranu vydry u veřejnosti a zejm. rybářských subjektů, informovat o způsobech prevence před škodami způsobenými vydrou

Navrhované zásady

- zásahy do toku Blanice (např. odstraňování nánosů) včetně zajišťování její migrační prostupnosti řešit ve spolupráci s AOPK (SCHKO Blaník) při rekonstrukci silnic přecházejících tok Blanice dbát o zachování migrační prostupnosti toku pro vydrů říční (např. budováním vhodných propustků pod silnicemi)
- důsledně dodržovat minimální zůstatkový průtok na Blanici s ohledem na výskyt mihule potoční a velevruba tupého
- vysazování lososovitých ryb (s výjimkou tohoročků) na řece Blanici směřovat mimo období květen–červen, kdy dochází k tření mihule potoční
- v případě vysazování lososovitých ryb lovné velikosti do toku Blanice používat násady z přirozeného prostředí
- údržbu břehových porostů provádět s ohledem na zachování přirozeného charakteru toku
- pro zachování stanoviště makrofytní vegetace na Velkém a Malém Býkovickém rybníce neprovádět vápnění ani hnojení

2.5. Památné stromy

Charakteristika problematiky

V krajině CHKO Blaník je zachováno velké množství významných stromů, značná část z nich je chráněna jako památné stromy (22 ks). Stav památných stromů je správou CHKO Blaník průběžně sledován a jsou zabezpečována adekvátní opatření k udržení dobrého zdravotního stavu (řezy k odlehčení koruny, vazby, ošetření dutin). V současné době jsou shromažďovány podklady pro vyhlášení dubu letního v Křížově. Správa CHKO eviduje další stromy významné krajinářsky nebo svým věkem, rozměry apod., u kterých není třeba prozatím připravovat jejich vyhlášení za památné.

Dlouhodobý cíl

- zachování památných a významných stromů v dobrém zdravotním, bezpečnostním a estetickém stavu

Navrhovaná opatření

- dokončit přípravu dokumentace a vyhlásit dub letní v Křížově jako památný strom
- průběžně monitorovat stav památných a dalších významných stromů, v případě potřeby provést nutná opatření k udržení dobrého zdravotního stavu (zdravotní ořez, odlehčení koruny, ošetření dutin, vazby, odstranění výmladků apod.)
- vytvořit ve spolupráci s vlastníky lesů evidenci významných stromů na PUPFL a prosazovat jejich ponechání na dožití při dodržování pravidel ochrany lesa, bezpečnosti a ochrany zdraví a životů a ochrany majetku
- informovat orgány ochrany přírody příslušné k povolování kácení dřevin mimo les o evidovaných významných stromech a spolupracovat na jejich ochraně

- v případě úhynu památných či významných stromů podporovat zachování jejich torz (neohrožujících životy a majetek) jako vhodného biotopu (např. pro bezobratlé a houby)

Navrhované zásady

- zachovávat ve volné krajině i v obcích významné stromy (jedince abnormální svým věkem, rozměry nebo jinými atributy např. tvarem a estetickým působením) při dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, životů a majetku a provádět odborná ošetření pro udržení jejich dobrého zdravotního stavu
- v případě úhynu významných stromů zachovávat (přednostně mimo obce) jejich bezpečná torza jako možné hnízdiště ptáků či biotop dalších druhů (zejména bezobratlých)
- při ošetřování významných stromů vždy zajistit odbornost zásahu např. provedením odbornou arboristickou firmou

2.6. Rostlinná společenstva

Charakteristika problematiky

Nejrozšířenější přírodě blízkou lesní vegetací CHKO Blaník jsou acidofilní bučiny, jasanovo-olšové luhy a dubohabřiny, významné jsou suťové lesy. Z luční vegetace jsou plošně rozšířené vlhké pcháčkové louky, na které je vázaná řada významných druhů (kap. 2.7. a 2.8.). Mezofilní ovsíkové louky zabírají sice velkou rozlohu, nicméně jsou většinou druhově chudé. Teplomilnější společenstva se vyskytují pouze ve fragmentech. Makrofytní vegetace rybníků je většinou druhově chudá, litorální porosty jsou obvykle zachovalé. Na menších vodních plochách (včetně tůní obnovených z prostředků ochrany přírody) se vyskytují i vzácná společenstva např. s parožnatkami.

Dlouhodobý cíl

- zlepšení druhové a prostorové skladby lesních společenstev
- zachování rozlohy lučních společenstev v současném rozsahu a zlepšení jejich stavu
- zachování rozlohy a zlepšení stavu společenstev vodních makrofyt a litorálů

Navrhovaná opatření

- podporovat přírodě blízké postupy pěstování lesů (použití dřevin přirozené druhové skladby, maloplošné obnovní prvky, podrostní hospodářský způsob), viz kap. 3.1.
- v rámci příprav LHP prosazovat zachování charakteru nelesních stanovišť na lesní půdě (mokřady, skály, sutě), např. vymezením jako bezlesí s režimem specifické péče
- na lokalitách mokřadních a rašelinných společenstev (především s výskytem ZCHD) dbát o zachování vodního režimu, na poškozených zajistit jeho obnovu
- podporovat diverzifikované sečení vlhkých pcháčkových luk a dalších mokřadních typů luk ručně nebo lehkou mechanizací s následným odvozem biomasy, usušení na louce je možné
- podporovat využití přísevů regionálních směsí a snížení hnojení ke zlepšení stavu mezofilních ovsíkových luk
- jednat s vlastníky a zemědělci o obnově dlouhodobě neobhospodařovaných mokřadních a ovsíkových luk v údolí Blanice a jejích přítoků
- udržovat stav fragmentů teplomilných a skalních společenstev výřezem křovin a náletů dřevin
- jednat s hospodařícími subjekty na rybnících za účelem nastavení takového způsobu hospodaření, které zabezpečí zlepšení společenstev makrofyt na rybnících
- udržovat drobné vodní prvky (rybníčky, tůně) v krajině pro vytvoření spektra různě sukcesně starých vodních ploch s typickými společenstvy
- potlačovat invazní druhy rostlin s preferencí mechanické likvidace, pokud to podmínky dovolí, je možné využít i herbicidů (viz kap. 2.9.)

Navrhované zásady

- v lesním hospodaření používat dřeviny přirozené druhové skladby, využívat jejich přirozeného zmlazení a maloplošných obnovních prvků
- luční porosty (např. ovsíkové louky a pcháčové louky) pravidelně, za použití vhodné mechanizace kosit s úklidem a odvozem sklizené biomasy; přitom zohlednit výskyt významných druhů rostlin a živočichů (viz kap. 2.7. a 2.8.)
- na zamokřených plochách zachovat vodní režim, využít úpravy hospodaření např. v rámci AEKO
- při zemědělském hospodaření respektovat zachování drobných vodních prvků (tůň, prameniště, toky)
- v rybářském hospodaření používat takovou rybí obsádku a množství hnojiv a krmiv, aby bylo umožněno zachování či regenerace vodních a mokřadních společenstev

2.7. Významné druhy rostlin

Charakteristika problematiky

CHKO Blaník leží v chladnější pahorkatině (mezofytikum) s převahou kyselých hornin. Nejrozšířenější přírodě blízkou vegetací jsou tak acidofilní lesy – bučiny a (často degradované) doubravy. Větší část území je však odlesněna, významné plochy luk se vyskytují především v nivě Blanice. Maloplošná, avšak ochránářsky cenná jsou zdejší mokřadní společenstva.

Nevelký rozsah CHKO, abiotické podmínky i využívání člověkem určují nízké zastoupení významných druhů rostlin, tj. zvláště chráněných nebo uvedených v červeném seznamu, z nichž většina je vázána na ojedinělé mokřadní lokality, plošně omezené. Praktická ochrana většiny druhů spočívá v zachování jejich stanovišť a je uskutečňována údržbou společenstev.

Dlouhodobý cíl

- zachování diverzity rostlinných druhů v životaschopných populacích

Navrhovaná opatření

- zajistit údržbu lokalit chráněných druhů sečí a pastvou, při managementu zohlednit specifické nároky jednotlivých druhů
- pečovat o luční porosty s výskytem významných druhů – např. prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*), tolije bahenní (*Parnassia palustris*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*) – přitom zohlednit typ společenstva (viz kap. 2.6.), období kvetení a zrání semen cílových druhů a výskyt významných druhů živočichů (viz kap. 2.8.)
- sledovat populace a udržovat lokality významných mokřadních druhů s použitím speciálních managementů; např. rosnatka okrouhlostá (*Drosera rotundifolia*) – tvorba lokálních nátrží a mikrotůněk, všivec lesní (*Pedicularis sylvatica*) – narušování drnu při seči, rozchodník huňatý (*Sedum villosum*) – tvorba a obnova mělkých stružek
- pečovat o druhy stojatých vod, např. rdest vláskovitý (*Potamogeton trichoides*), a druhy letněných den rybníků, např. puchýřka útlá (*Coleanthus subtilis*) – vhodným hospodařením na rybnících s právem hospodařit AOPK ČR (pravidelné letnění Býkovických rybníků) a podporou extenzivního hospodaření na ostatních rybnících, bez zimování rybníků
- udržovat lokalitu jalovce obecného (*Juniperus communis*) na stráni nad Brodcem vyřezáváním náletových dřevin a udržováním rozvolněného charakteru lokality jako bezlesí na lesní půdě
- nově vytvářet, případně obnovovat mělké tůně na vhodných lokalitách jako biotopy pro parožnatky (*Charophyceae*)
- aktivně se zapojit do přípravy záchraného programu pro rozchodník huňatý (*Sedum villosum*) a podporovat jeho reintrodukcii na mokřadní louku v PR Podlesí

- ověřit výskyt ostřice plstnatoplodé (*Carex lasiocarpa*) v PP Rybník Louňov, v případě opakovaného nenalezení zvážit razantní proředění porostů rákosu a orobince spojené s vytvořením mělkých tůní v zhlaví rybníka
- pokračovat v monitoringu sněženky podsněžníku (*Galanthus nivalis*) a plavuní (*Lycopodium* spp.), viz též kap. 2.13.
- vyznačit trsy vrby rozmarýnolisté (*Salix rosmarinifolia*) v mokřadních loukách, při managementu je obsekávat
- sledovat lokality dalších významných druhů (např. prvosenka jarní /*Primula veris*/), především v lesích, s cílem zabránit jejich možné likvidaci (např. změnou druhové skladby a struktury porostů nebo lesní těžbou) a chránit je před poškozováním i mimo les (např. zavážením)
- zajistit likvidaci invazních a expanzivních druhů na lokalitách významných taxonů (viz kap. 2.9.)
- průběžně aktualizovat evidenci lokalit s výskytem významných druhů rostlin se zápisem výsledků do databází (NDOP), viz též kap. 2.13.

Navrhované zásady

- při hospodaření minimalizovat poškozování významných druhů rostlin
- udržovat nelesní lokality chráněných druhů sečí a pastvou
- při hospodaření udržovat světlé lesy a jejich okraje s výskytem významných druhů rostlin
- při hospodaření na rybnících s výskytem chráněných druhů letněných den zařazovat pravidelně letnění nebo snížení dna v létě s obnažením části dna
- podporovat při hospodaření na rybnících zachování a udržování pozvolných litorálních zón

2.8. Významné druhy živočichů

Charakteristika problematiky

CHKO Blaník se vyznačuje přes svou malou rozlohu dosti pestrou mozaikou různých přírodních a přírodě blízkých stanovišť, které jsou i biotopem zvláště chráněných druhů živočichů. Zejména biotopy tekoucích a stojatých vod, mokřadů a listnatých lesů a v menší míře luk, jsou prostředím výskytu četných významných, tj. zvláště chráněných a uvedených v červených seznamech druhů živočichů. Z území je známo 123 zvláště chráněných druhů živočichů. Základem jejich ochrany je monitoring, vhodně zvolený management lokalit výskytu a přímá péče o druhy.

Dlouhodobý cíl

- existence rozmanitých biotopů jako základního předpokladu druhové diverzity živočichů
- stabilizované a rostoucí populace významných druhů volně žijících živočichů, včetně druhů soustavy Natura 2000

Navrhovaná opatření

Obecná

- při posuzování strategických a rozvojových plánů chránit krajinu před fragmentací, snižováním její migrační průchodnosti a narušováním migračních koridorů, dbát o snižování existujících negativ fragmentace krajiny, regulací zástavby a ochranou volné krajiny
- pokračovat a rozvíjet spolupráci s obcemi, vlastníky a nájemci pozemků v ochraně přírody (zejména v osvětlování principů ochrany přírody), vyvíjet osvětovou činnost (což má kladný dopad především na synantropně žijící zvláště chráněné druhy)
- průběžně informovat vlastníky a nájemce pozemků o výskytu zvláště chráněných druhů živočichů a opatřeních na jejich ochranu

- zajistit provedení inventarizačních studií vybraných významných skupin či druhů průběžná aktualizace dat jednotlivých systematických skupin (viz kap. 2.13)

Lesní biotopy

- zajistit ponechávání odumřelé dřevní hmoty v porostech zejm. listnatých (hlavně nevyužitelné nebo obtížně využitelné dřevo – stojící a ležící zlomy); zabezpečit ponechání dožívajících a odumřelých stromů (stromy s dutinami, odumírající stromy, stromy křivé nebo košaté a osluněné) maloplošně nebo i jednotlivě, ale vždy rozptýleně (dohodou s vlastníkem, příp. náhradou újmy atp.), vše při dodržení pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a životů a ochrany majetku
- podporovat zvláště chráněné druhy živočichů (ptáci, netopýři) vyvěšováním a kontrolou budek
- dohodou s vlastníky a správci lesů podporovat udržení prostorově, věkově a druhově diferencovaných lesních porostů, preferovat přirozenou obnovu autochtonních dřevin
- zachovat pionýrské dřeviny ve vybraných probírkových porostech (dohodou s vlastníkem, popř. náhradou újmy) z důvodu udržení charakteristické entomofauny (např. březový háj u Hrajovic)
- monitorovat hnízda zvláště chráněných dravců a sov (např. včelojed lesní, sýc rousný, kulíšek nejmenší), případně dalších druhů (např. čáp černý); na monitoring navázat cílené zajištění jejich ochrany v době hnízdění, především v případech konfliktu hnízdní lokality s lidskou činností (např. časovým posunem těžby dřeva v hnízdních porostech či ponecháním těchto porostů bez těžeb)
- zachovat kontinuitu lesního prostředí, prosazovat použití přiměřené velikosti obnovních prvků včetně přípustných holých sečí do 0,5 ha
- v lokalitách přímo navazujících na rozmnožovací plochy obojživelníků (Malý Býkovický rybník, rybník Petelík u Vracovic, Louňov, Částrovické rybníky) z důvodu ochrany obojživelníků; těžební práce omezit na dobu od října do poloviny března
- provést inventarizační průzkumy především v dosud neprozkoumaných lesních porostech s předpokládaným výskytem významných druhů, vodních plochách, tocích a jejich okolí, z hlediska výskytu bezobratlých (měkkýši, pavouci, blanokřídlí, brouci, motýli, ploštice aj.) i obratlovců (hlodavci a hmyzožravci, netopýři) viz kap. 2.13; na základě zjištěných informací navrhnout management pro konkrétní lokality s výskytem významných druhů

Vodní biotopy

- zprůchodnit migračně neprostupnou překážku na Blanici (Podlouňovický mlýn), působící jako bariéra oboustranného tahu ryb a mihulí (vybudovat zde rybí přechod na základě zpracované studie); zvážit zprůchodnění stupně v Louňovicích (migrační překážka pouze 4 měsíce v letním období), příp. ho nahradit přírodě blízkým a migračně prostupným vzdouvacím objektem)
- po dohodě se správci toků a ČRS podporovat ponechávání mrtvého dřeva v toku jako vhodného úkrytu a rozmnožiště ryb
- v případě potřeby podpořit hnízdění ledňáčka říčního na Blanici úpravou kolmých stěn či instalací umělých hnízdních nor
- provádět průběžný monitoring významných druhů se zaměřením na nepočetné či ubývající populace, populace s malým počtem lokalit výskytu, historickým či nepravidelným výskytem např. rak říční, mihule potoční, vážka jasnoskvrnná, škeble rybničná, velevrub tupý, blatnice skvrnitá, čolek velký, čolek horský, ledňáček říční viz kap. 2.13; na monitoring navázat návrh konkrétních opatření pro ochranu jednotlivých druhů
- vhodnou péčí udržovat břehové porosty v okolí nádrží z důvodu zachování a rozvoje populací obojživelníků, vážek a dalšího amfibického hmyzu; v případě přílišného zastínění náletovými dřevinami (např. Malý Býkovický, Louňov) provádět jejich redukci či likvidaci
- prosazovat a podporovat vytváření nových biotopů pro obojživelníky (budování tůní), obnovovat zazemňující se tůně; tůně vytvářet cíleně na vhodných místech v blízkosti vodních toků a rybníků, kde je třeba podpořit chráněné druhy, přednostně v podobě

soustavy tůní z pohledu obojživelníků co nejvariabilnějších (hloubka, oslunění, tvar a sklon břehů)

- u vodních děl vybudovaných z veřejných prostředků (zejm. za finanční podpory OPK) kontrolovat stav a účel za jakým byly vytvořeny, v případě zjištění nedostatků požadovat nápravu
- informovat veřejnost a především rybáře (např. formou přednášek či tiskovin) o nebezpečích spojených s šířením nepůvodních druhů živočichů (invazní druhy raků, střevlička východní, karas stříbřitý aj.) viz kap. 2.9.

Biotopy v zemědělské krajině

- monitorovat hnízdní lokality ptáků hnízdících na orné půdě (čejka chocholatá, příp. moták lužní) i v trvalých travních porostech (chřástal polní, bramborníček hnědý, linduška luční, příp. bekasina otavní) viz kap. 2.13; v případě ohrožení hnízd agrotechnickými pracemi dohodnout s hospodařícími subjekty časový posun prací či vynechání vyznačených hnízd při setí, sklizení či jiných pracích; v případě zjištění trvalých lokalit s výskytem chřástala polního se dohodnout s vlastníkem či nájemcem pozemku na zařazení lokality do AEKO titulu chřástal
- evidovat eventuální hnízdní lokality vzácných dravců v otevřené krajině (luňák červený, ostříž lesní) a v případě nalezení hnízd zajistit jejich ochranu před zničením
- chránit, udržovat a zakládat rozptýlenou zeleň v krajině – solitérní stromy, aleje, pásy křovin a remízky
- ponechat staré a odumírající stromy a stromy s dutinami v polních remízcích, sadech, alejích apod. jako refugium xylofágních druhů hmyzu a dutinových druhů ptáků, dohodou s vlastníky zajistit kontinuitu těchto biotopů do budoucna (výsadbou a postupnou obnovou)
- na lučních lokalitách s význačnými druhy bezobratlých živočichů provádět mozaikovitě či postupné sečení oproti tradičně používanému celoplošnému (Podlesí, Částrovické rybníky, niva Brodce aj.), při stanovování termínu a způsobu seče zohledňovat i nároky dalších významných druhů, na zarůstajících lokalitách zajistit odstraňování nadměrného náletu
- chránit luční stanoviště před intenzivními zásahy (hnojení, rychloobnova, odvodňování apod.)
- monitorovat případná místa střetů obojživelníků s dopravou a ve spolupráci s provozovateli nebo správci komunikací provádět opatření k jejich nápravě (např. dočasné bariéry a transfery), sledovat účinnosti již provedených opatření
- provádět osvětu veřejnosti se zaměřením na druhy ptáků, které jsou svým způsobem života konfliktní se zájmy myslivců, rybářů, zemědělců, chovatelů drůbeže aj., informovat o významu ptáků v ekosystému a způsobech jejich života

Biotopy vázané na lidská sídla

- monitorovat a chránit populace zvláště chráněných druhů živočichů vázaných na lidská sídla (netopýři, rorýs obecný, kavka obecná, příp. sova pálená) viz kap. 2.13.
- osvětou a prací s veřejností zajistit informovanost jak postupovat v případě rekonstrukcí nemovitostí s výskytem netopýřů, rorýsů či jiríčků (v případě potřeby iniciovat a podporovat vytváření umělých úkrytů např. vyvěšování budek) a v této problematice spolupracovat se stavebními úřady

Navrhované zásady

- zlepšovat prostorovou, druhovou a věkovou strukturu lesních porostů, podporovat přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin a vysazovat stanovištně původní druhy, ponechávat doupné stromy a vhodné stromy do stádia rozpadu (při dodržení pravidel bezpečnosti, ochrany zdraví a majetku), ponechávat mrtvé dřevo v lese (ležící i stojící) viz kap. 3.1.
- omezit používání schválených biocidů při hospodaření (lesnictví, zemědělství, vodní hospodářství) nebo jiných činnostech v krajině jen na nezbytné minimum

- zásahy týkající se vodních ploch a toků (např. odbahňování, oprava hráze, výpustního zařízení, budování nových MVE, úpravy morfologie toku, odstraňování náplavů), na kterých se vyskytují zvláště chráněné druhy (zejména škeble rybničná, velevrubi, rak říční, obojživelníci, mihule potoční) realizovat mimo období jejich rozmnožování a zimování
- na rybnících významných z pohledu výskytu ZCHD (zejména Malý a Velký Býkovický rybník, rybníky Louňov a Žechovák) pečovat o břehové porosty (zajistit osluněná i zastíněná místa), zachovat plochu litorálních porostů, při stanovování výše obsádek, hnojení a příkrmování spolupracovat s AOPK ČR, preferovat extenzivní chov a chov násady před produkcí ryb s tržní hmotností
- předcházet zavlékání nepůvodních druhů ryb, zejm. střevličky východní a karase stříbřitého, v případě výskytu eliminovat jejich populace během výlovu viz kap. 2.9.
- při stavbě či opravě mostů křížících vodní tok zajistit průchodnost pro vydru říční
- seč luk provádět ideálně mozaikovitě s ponecháním neposečených míst, přitom postupovat od středu k okrajům, zachovat vodní režim (neodvodňovat) a louky s výskytem významných druhů nehnojit
- chránit, zakládat a pečovat o rozptýlenou zeleň v krajině (sady, aleje, remízy, úhory), zajistit její postupnou obnovu
- zajistit šachty, studně a další objekty, které mohou sloužit jako past pro drobné živočichy (obojživelníky, plazy, drobné savce atd.)
- u vodních ploch (i mimo MZCHÚ) s významným výskytem významných druhů obojživelníků a vážek (rybníky Žechovák, Petelík, V širočinách) zachovat stávající plochu litorálu a vícedruhovou smíšenou rybí obsádku (konkrétní složení dle podmínek lokality), při případném hnojení či příkrmování zohlednit zachování litorálních ploch
- v případě zjištění pravidelného zimoviště netopýrů v budovách směřovat veškeré případné stavební práce do období mimo výskyt netopýrů, tj. od začátku dubna do konce října, nutno přitom dodržovat zásady pro ochranu netopýrů (případně i vhodně zabezpečit vstup do prostoru zimoviště)
- v případě zjištění pravidelné letní kolonie netopýrů směřovat veškeré případné stavební i úklidové práce do období mimo výskyt netopýrů, tj. od začátku září do poloviny dubna; při opravách je nutno dodržovat zásady pro ochranu netopýrů

2.9. Invazní a expanzivní druhy

Charakteristika problematiky

Invazními druhy rozumíme geograficky nepůvodní taxony, které se díky své vysoké konkurenční schopnosti v území nekontrolovaně šíří, často na úkor původních druhů, naopak expanzivní druhy jsou naše domácí druhy ovšem s podobnými schopnostmi šíření.

Invazní druhy rostlin mají často sklony vytvářet celé porosty a negativně tak ovlivňují původní vegetaci. Nejohroženější jsou nivní společenstva, která mohou být invazí vytrvalých bylin (především křídlatky /*Reynoutria* sp. divl/) naprosto zničena. Nepříznivý vliv na ochránářsky cenná společenstva mohou mít také původní, masivně se šířící druhy, označované jako expanzivní (např. třtina křovištní /*Calamagrostis epigejos*/). Z opatření k likvidaci invazních druhů rostlin zatím byla v CHKO realizována v minulosti chemická likvidace šťovíku s částečným účinkem, dále byla prováděna likvidace křídlatky kombinací mechanického odstraňování a aplikace herbicidu. Likvidace netýkavky žláznaté se provádí na několika lokalitách v rámci sečení nivních luk u Blanice.

Z invazních živočichů se v CHKO vyskytuje jen několik druhů, většinou jen s minimálním vlivem na populace a biotopy domácích druhů. Větší problémy působí v některých lokalitách pouze střevlička východní (*Pseudorasbora parva*) a karas stříbřitý (*Carassius gibelio*), ze savců pak migrující muflon.

Za expanzivní druh živočicha je v současnosti možno označit prase divoké (*Sus scrofa*), které působí rozsáhlé škody narušováním půdního povrchu včetně vyrývání významných druhů rostlin a predací na zemi hnízdících druhů ptáků.

Dlouhodobý cíl

- stávající biodiverzita původních rostlinných a živočišných druhů bez negativního vlivu invazních druhů
- zachování lokalit s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů (zařazených v červeném seznamu) a potlačeným výskytem expanzivních druhů poškozujících cílové druhy či společenstva

Navrhovaná opatření

- soustavně potlačovat výskyt křídlatek na celém území CHKO – možná je kombinace postřiku herbicidem a kosení, vhodný je postřik ke konci vegetační sezóny
- v ochránářsky cenných územích, především v MZCHÚ (např. Podlesí) provádět likvidaci netýkavky žláznaté jejím vytrháváním v jarním období (před dozráním semen)
- monitorovat výskyt dalších invazních a expanzivních druhů rostlin na celém území CHKO, především na ochránářsky cenných lokalitách (viz kap. 2.13)
- osvětou rybářů a veřejnosti předcházet zavlékání nepůvodních ryb do řek i stojatých vod
- iniciovat snížení stavů prasat divokých a nepůvodní zvěře (muflona) (viz kap. 3.3.)
- eliminovat populace střevličky východní a karase stříbřitého, na dotčených lokalitách (Malý Býkovický rybník, Velký Býkovický rybník, rybník Louňov, rybník u Kravína v Louňovicích, Strašák a další lokality, kde budou zjištěny) důslednou likvidací při výlovu, příp. letněním dna vodních ploch (Býkovické rybníky), viz kap. 3.4.
- monitorovat případný výskyt pro území CHKO nových invazivních druhů (např. norek americký) a po vyhodnocení situace zajistit potřebné opatření k jejich eliminaci (viz kap. 2.13.)

Navrhované zásady

- záměrně nerozšiřovat žádné invazní ani expanzivní druhy
- cíleně potlačovat výskyt invazních druhů rostlin, v sídlech i při hospodaření v krajině
- předcházet neúmyslnému zavlékání nepůvodních či invazních druhů při obhospodařování pozemků
- při vysazování do řek a rybníků upřednostňovat původní druhy ryb
- důsledně třídit násady s ohledem na možnou přítomnost invazních druhů – střevlička východní, karas stříbřitý a sumeček americký; v případě jejich výskytu na rybníce zajistit jejich likvidaci při výlovu a bránit jejich šíření do toků (např. instalací česlí)
- snížit stavy nepůvodní zvěře (muflon) a expanzivních druhů (prase divoké) na únosnou mez, aby nedocházelo k ohrožení zdravotního stavu lesa a byla zajištěna jeho přirozená obnova

2.10. Neživá příroda

Charakteristika problematiky

CHKO Blaník je geologicky poměrně jednotvárné území, tvořené krystalickými horninami českého moldanubika. Ochrana evidovaných významných geologických jevů je zajištěna tím, že jsou součástí vyhlášených zvláště chráněných území. Významnou mineralogickou lokalitou je především bývalý zlatodůl Roudný na okraji CHKO a zajímavé nálezy minerálů byly i z lokality na vrchu Hřívý. Mineralogická lokalita Křížovský lom byla chráněna jako přechodně chráněná plocha a připravuje se vyhlášení za přírodní památku. Na úpatí Krasovické hůry byla v nedávné době objevena krasová jeskyně (kód JESO K1235511-J-00002, nejrozsáhlejší na okrese Benešov). Vzhledem k mocnosti erlanové čočky, ve které byla jeskyně vytvořena, je možné, že podzemní prostory jsou ještě rozsáhlejší. Bylo by vhodné zde provést podrobnější průzkum.

Stará důlní díla na Roudném a v Křížovském lomu prošla a prochází samovolnou rekultivací. Díky porušenému a výsušnému podkladu se zde vytvořila zajímavá teplomilná

společenstva, např. v Křížovském lomu či na Labské hůrce. Opuštěná důlní díla jsou zároveň zajímavými studijními plochami pro studium procesů sukcese.

Dlouhodobý cíl

- zachování všech významných lokalit neživé přírody bez poškození

Navrhovaná opatření

- vyhlásit Křížovský lom na západním svahu Křížovské hůry za přírodní památku (viz kap. 2.3.)
- udržovat významné geologické profily (především odstraňování náletových dřevin)
- zajistit průzkum jeskynního systému na úpatí Krasovické hůry
- spolupracovat s vysokými školami, vědeckými pracovišti a odborníky na dokumentaci neživé přírody v CHKO

Navrhované zásady

- rozvojové a jiné aktivity v krajině provádět tak, aby nebyly poškozeny významné geologické lokality

2.11. Územní systém ekologické stability

Charakteristika problematiky

Na území CHKO Blaník nebyl vymezen žádný prvek nadregionálního ÚSES. Z regionálního ÚSES je nejdůležitější skladebnou částí regionální biocentrum RBC 392 Blaník, zahrnující lesní komplex Velkého a Malého Blaníku a navazující lesní celky. Z biocentra vybíhají podél řeky Blanice dva regionální biokoridory – RK 391 Hrajovice – Blaník a RK 390 Nesperská Lhota – Blaník a jeden lesní biokoridor RK 395 Blaník – Bolínský les. Platné vymezení nadregionálního a regionálního ÚSES je součástí ZÚR Středočeského kraje z roku 2012.

Podklady na úrovni generelu pro vymezení lokálního ÚSES používaného správou CHKO a poskytovaného v rámci tvorby ÚPD (jev č. 21) pochází z let 1993 – 1996. Základní koncepce je vyhovující, i když v některých částech se jedná již o překonané podklady a bude třeba jejich revize.

Vymezení lokálního ÚSES bylo plně zapracováno do územních plánů těch obcí v CHKO, které již mají tuto dokumentaci zpracovanou a schválenou (většina obcí mimo obce Kamberk a Ostrov). Přesto, že některé skladebné části lokálního ÚSES, zejm. v zemědělské krajině, jsou nefunkční, nebo jen částečně funkční, nebyl dosud v CHKO Blaník zpracován ani realizován žádný projekt realizace skladebného prvku ÚSES. V průběhu předchozího plánu péče Správa CHKO realizovala výsadbu rozptýlené zeleně v krajině, která nyní plní funkci interakčních prvků.

Na příkladu hodnoty koeficientu ekologické stability (KES), který má pro území CHKO hodnotu 0,99, lze konstatovat, že si krajina CHKO Blaník i přes realizovaná opatření stále udržuje rysy intenzivního využívání v podobě velkých hospodářských ploch.

Dlouhodobý cíl

- plná funkčnost a návaznost vymezených biocenter a biokoridorů
- souvislá a dostatečně zachovalá kostra ekologické stability

Navrhovaná opatření

- provést revizi vymezení lokálního ÚSES se zohledněním nových metodických postupů a aktuálních mapových podkladů, zajistit návaznost ÚSES i mimo území CHKO a při vymezování skladebných částí pokud možno zohledňovat migrační prostupnost krajiny
- prosazovat realizaci skladebných částí ÚSES při realizaci komplexních pozemkových úprav

- sledovat stav skladebných částí ÚSES a jejich funkčnost, v případě potřeby vypracovat aktuální návrhy opatření
- spolupracovat se zemědělskými subjekty na doplnění kostry ekologické stability v částech CHKO s velkými plochami orné půdy (např. Načeradecko, Pravonínsko, jižně od Býkovic) realizací interakčních prvků ÚSES s dalšími funkcemi (např. protierozní)
  - při zpracování LHP nebo LHO uplatňovat požadavky vedoucí k udržení, případně zvýšení funkčnosti lesních biocenter

Navrhované zásady

- zakládat a zajistit funkčnost skladebných částí ÚSES s využitím dotačních titulů MŽP a MZe
- zakládat rozptýlenou zeleň jako interakční prvky v intenzivně zemědělsky využívané krajině

2.12. Krajinný ráz

Charakteristika problematiky

Krajinný ráz je tvořen souborem přírodních i člověkem vytvářených podmínek daného prostoru, které v komplexu tvoří obraz dané krajiny. Jeho ochrana se týká nejen přírody samotné, ale zejména charakteru využívání zemského povrchu člověkem.

V krajině CHKO Blaník, jejímž hlavním rysem je výrazné zvlnění terénu a členitost podporovaná zářezy údolí Blanice a jejích přítoků, má dominantní charakter skupina Velkého a Malého Blaníku. Střídání zalesněných vrchů a obhospodařovaných svahů s nevelkými sídly vesměs středověkého původu (často s více jak sto let neměněným půdorysem) vytváří ráz harmonické mozaikovitě uspořádané krajiny. Jde o asociativní kulturní krajinu, kde se vedle organicky vyvinuté struktury vyskytuje silná kulturní asociace k přírodnímu prvku - blanická pověst.

V roce 2006 byla zpracována studie Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Blaník (autor Ing. arch. Brychtová). V roce 2016 byla vypracována aktualizace této studie (autor Mgr. Lukáš Klouda), která na předchozí hodnocení navazuje. Tato studie nachází uplatnění v územně analytických podkladech.

Území CHKO je v aktualizované studii Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Blaník podrobně analyzováno. Na území CHKO Blaník byla vymezena 1 oblast krajinného rázu (ekvivalent základního krajinného celku) Podblanicko a dále pak 22 míst krajinného rázu (ekvivalent krajinného prostoru).

Ve vztahu ke krajinnému rázu může způsobovat problémy především nová výstavba a přestavby stávajících objektů pro nové využití. Výrazný vliv může mít i způsob lesního a zemědělského hospodaření, zejména v pohledově exponovaných nebo dominantních polohách.

Dlouhodobý cíl

- zachování současných hodnot krajiny (estetických hodnot a harmonického měřítko)
- obnova krajinného rázu v lokalitách v minulosti narušených

Navrhovaná opatření

- dbát na prosazování zásad ochrany krajinného rázu do územně plánovacích dokumentací, přitom využívat jako odborný podklad studii Preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Blaník
- při rekonstrukcích rušivých objektů (zemědělské areály v Louňovicích, Libouni, Krasovicích a Křížově) podporovat zmírnění jejich negativního projevu v krajině změnou charakteru staveb (materiály a architektonické řešení lépe korespondující s tradiční architekturou), zrušením nevyužívaných objektů či začleněním do krajiny pomocí vegetačních prvků

- podporovat mozaikovitost a členitost krajiny (obnova polních cest a alejí, rozčlenění scelených zemědělských pozemků apod.), např. v okolí Libouně, Načeradce a Krasovic
- podporovat vytváření drobných lesíků v bezlesých enklávách

Navrhované zásady

- nerozšiřovat stávající rekreační (chatovou) zástavbu
- při rekonstrukcích objektů provádět opatření k odstranění či zmírnění vlivu negativních (rušivých) prvků na krajinný ráz
- udržovat nelesní zeleň v sídlech i podél komunikací
- chránit nezastavěné údolní nivy včetně vegetace před urbanizací
- chránit solitérní stromy, skupiny stromů a aleje v krajině i v sídlech
- chránit krajinu před záměry otvírky nových povrchových těžeben
- podporovat přístupnost krajiny (nerušit polní cesty)
- preferovat umisťování rozvodných energetických a telekomunikačních vedení v zastavěných částech obcí pod zem (v souladu s vyhláškou 137/1998 Sb.), minimalizovat umisťování nových nadzemních vedení v CHKO
- zalesňování v bezlesých enklávách provádět tak, aby nedocházelo ke změně poměru ploch v krajinné mozaice (nezalesňovat větší plochy a nezarovnávat okraje lesních celků)

2.13. Monitoring, výzkum

Charakteristika problematiky

V CHKO Blaník byla věnována pozornost zejm. cévnatým rostlinám, byly provedeny inventarizace lišejníků a mechorostů, průběžně byl doplňován výzkum hub. Zoologické průzkumy byly dříve zaměřeny na vybrané skupiny bezobratlých (např. pavouci, motýli, brouci), z obratlovců nejvíce na ryby, obojživelníky, plazy, drobné savce a ptáky, nověji i na netopýry. Novější data byla získána o více skupinách bezobratlých (vážky, ploštice, dvoukřídlí, brouci). Pro další zajištění následné péče o druhy, stanoviště i krajinu je nutné sledovat a vyhodnocovat prováděné managementové zásahy, stejně jako vliv dalších činitelů na cílovou biotu (hospodaření, tlak zvěře, sukcese apod.).

Dlouhodobý cíl

- vytvoření uceleného přehledu informací o aktuálním stavu a rozšíření rostlinných a živočišných druhů i jejich společenstev, o jejich vývoji a dlouhodobějších změnách, zejména v návaznosti na prováděná opatření OPK nebo hospodaření
- definování významných pozitivních a negativních faktorů ovlivňujících významné druhy a společenstva (kap. 2.6., 2.7. a 2.8.) jako podklad pro stanovení opatření vhodných pro jejich ochranu

Navrhovaná opatření

- doplnit inventarizační průzkumy v MZCHÚ o taxonomické skupiny, které nebyly dosavadními výzkumy pokryty nebo pro něž jsou údaje již zastaralé – indikační skupiny a skupiny s vysokým počtem zvláště chráněných druhů (např. ptáci, netopýři, drobní savci)
- průběžně monitorovat výskyt významných druhů živočichů a rostlin v CHKO, zaměřit se na populace slabé, s malým počtem lokalit, viz kap. 2.7. a 2.8.
- pokračovat v mykologických průzkumech na dalších vytipovaných lokalitách (kde lze na základě přítomných biotopů předpokládat výskyt významných druhů)
- zpracovat botanické průzkumy v PP Částrovické rybníky a PP Rybník Louňov
- aktualizovat ornitologické údaje pro celé území CHKO
- monitorovat hnízda dravců (včelojed lesní, luňák červený, moták lužní aj.) a dalších významných druhů ptáků (např. čejka chocholatá, chřástal polní) v lese i v otevřené krajině a zajistit jejich ochranu (viz kap. 2.8.)
- pokračovat v průzkumu netopýrů (zimoviště, letní kolonie, odchyt, detekování)

- pokračovat ve zpracování fauny bezobratlých v CHKO (přednostně měkkýši, motýli, brouci, pavouci, blanokřídlí, ploštice, kobylky, sarančata) – konkrétní lokality a skupiny vytipovat podle přítomné vegetace či již zjištěných druhů
- monitorovat výskyt a sukcesi společenstev obojživelníků na nově vytvářených i stávajících tůních
- monitorovat případná místa střetů obojživelníků s dopravou (viz kap. 2.8.)
- monitorovat populace zvláště chráněných druhů ptáků vázaných na lidská sídla (rorýs obecný, kavka obecná, příp. sova pálená) a netopýrů (viz kap. 2.8.)
- zajišťovat monitoring evropsky významných živočichů a rostlin (např. vážka jasnoskvrnná, obojživelníci, puchýřka útlá – PR Podlesí, vydra říční – Blanice)
- provádět monitoring biotopů na založených trvalých monitorovacích plochách (PR Podlesí, PR Velký Blaník), zvážit založení dalších ploch pro vybrané biotopy
- podílet se na aktualizaci vrstvy mapování biotopů
- zajistit průzkum a hodnocení nedostatečně zdokumentovaných významných prvků neživé přírody (viz kap. 2.10.)
- přebírat vědecké údaje a informace, získávané na území CHKO jinými institucemi
- monitorovat vliv invazních a expanzivních druhů na původní biotu CHKO (viz kap. 2.9.)
- vyhodnocovat vliv managementových opatření na cílové druhy či společenstva a aplikovat výsledky výzkumu i monitoringu při odborné péči o CHKO
- sledovat a vyhodnocovat změny složení lesních ekosystémů (viz kap. 3.1.)
- doplňovat Nálezovou databázi ochrany přírody, přednostně se zaměřovat na významné druhy
- spolupracovat s vysokými a středními školami na výzkumných programech a zadávání (vedení) diplomových, bakalářských a maturitních prací v CHKO; spolupracovat se specialisty na jednotlivé skupiny organismů

Navrhované zásady

- výsledky přírodovědných průzkumů a monitoringu předávat do NDOPu

2.14. Práce s veřejností

2.14.1. Práce s veřejností

Charakteristika problematiky

Správa CHKO Blaník v oblasti EVVO zajišťuje exkurze, přednášky, výstavy a publikuje v regionálním tisku. Správa CHKO vydává informační a propagační materiály a distribuuje je ve spolupráci s informačními centry. Významným informačním médiem jsou udržované internetové stránky.

Širší okolí CHKO Blaník bylo v květnu 2014 vyhlášeno geoparkem Kraj blanických rytířů. Činnost všech partnerů geoparku Kraj blanických rytířů navazuje na dosavadní aktivity v cestovním ruchu, přispívá k dalšímu zviditelnění oblasti a jejím cílem je interpretace geologického dědictví regionu nejširší veřejnosti. Činnost geoparku koordinuje ZO ČSOP Vlašim a Správa CHKO Blaník je od počátku jeho spolupracujícím partnerem.

Pracovníci Správy CHKO Blaník spolupracují s provozovatelem Domu přírody Blaníku – ZO ČSOP Vlašim – jak v rámci exkurzní činnosti, tak formou odborných konzultací.

Zvláštní pozornost je věnována spolupráci se školami v místě – v Louňovicích pod Blaníkem, Načeradci a pobytovým školám v přírodě v rekreačním středisku Smršťov.

Vedle systematické práce s veřejností v oblasti školství spolupracuje Správa CHKO s dalšími partnery v regionu při organizaci každoročních akcí pro veřejnost, mezi které patří např. Den Země, Evropský den chráněných území, Výstava hub apod.

Dlouhodobý cíl

- místní i návštěvnická veřejnost dostatečně informovaná v oblasti přírodních a krajinných hodnot CHKO a jejich ochrany, motivovaná k respektu i aktivní účasti na ochraně přírody a krajiny v CHKO Blaník
- výchovné, vzdělávací a osvětové působení na místní obyvatelstvo a návštěvníky CHKO Blaník směřující k minimalizaci negativních vlivů těchto skupin na přírodu a krajinu

Navrhovaná opatření

- spolupracovat s provozovatelem Domu přírody Blaníku (včetně iniciování doplnění expozice) s cílem informovat a vzdělávat návštěvníky CHKO Blaník, prohlubovat jejich vztah k přírodě a zlepšovat jejich porozumění pro ochranu přírody
- zajišťovat exkurze a přednášky, organizovat tematické výstavy pro školy i veřejnost (zejména výukové programy pro školy ve spolupráci s Domem přírody Blaníku)
- pravidelně organizovat tradiční Evropský den chráněných území, Den Země, Výstavy hub apod.
- spolupracovat s obcemi a jejich svazky (mikroregiony) na zabezpečení dostatečného množství informací pro veřejnost a vhodné interpretaci přírodních i krajinných hodnot CHKO
- připravovat a provádět tematická setkání zacílená na zemědělce, lesníky a jiné zájmové skupiny s cílem pochopení a respektování principů a cílů ochrany přírody a krajiny v CHKO a činnosti Správy CHKO
- pokračovat ve vydávání naučných a popularizačních tiskovin
- spolupracovat na vydávání časopisu "Pod Blaníkem" a s regionálním tiskem (např. pravidelnými tiskovými zprávami z činnosti Správy CHKO)
- udržovat a rozvíjet terénní informační systém (např. informační tabule u MZCHÚ), na vhodných místech doplnit takovou návštěvnickou infrastrukturu, která má přímou vazbu na zachování stavu předmětu ochrany CHKO
- udržovat naučnou stezku „S rytířem na Blaník“ funkční a aktuální a doplňovat její vybavení, dořešit informační bod u výchozího místa u Louňovic včetně vyřešení problému živelného parkování.
- u naučné stezky Malý Blaník – Podlesí zvážit změnu trasy na nevhodně vedených úsecích, případně zvážit změnu formy naučné stezky (např. na samostatná zastavení s využitím GPS)
- spolupracovat s koordinátorem geoparku Kraj blanických rytířů v odborných otázkách, při osvětových aktivitách a při realizaci návštěvnické infrastruktury v CHKO Blaník

2.14.2. Strážní služba

Charakteristika problematiky

Terénní služba má velký význam v prevenci poškozování přírody. Výrazný vliv na usměrnění a ovlivnění návštěvníků má terénní informační systém, jehož cílem je umožnit návštěvníkům poznat ochránářsky cenná a zajímavá místa, aniž by docházelo k jejich poškozování. V prevenci poškozování přírody má důležitou roli také stráž přírody, organizovaná jako dobrovolná služba i jako součást činnosti některých pracovníků Správy CHKO. Strážní službu v CHKO zajišťuje celkem 7 strážců, z nichž 2 jsou pracovníky Správy CHKO. Strážní služba má v CHKO dobrou úroveň, kterou je třeba udržet.

Dlouhodobý cíl

- prevence poškozování přírody (pomocí terénní strážní a informační služby a udržováním terénního informačního systému)

Navrhovaná opatření

- průběžně pečovat o terénní informační systém zřízený Správou CHKO; udržovat zařízení usměrňující pohyb návštěvníků a informační panely ve funkčním stavu, včetně aktualizace podávaných informací
- podporovat informační a průvodcovskou činnost dobrovolných členů stráže přírody
- spolupracovat s jinými subjekty zřizujícími objekty informačního charakteru (KČT, obce, spolky) pro zajištění koordinace aktivit a odborné úrovně podávaných informací
udžet stávající dobrou úroveň strážní služby CHKO

3. Lidské činnosti ovlivňující stav přírody a krajiny

3.1. Lesní hospodářství

Charakteristika problematiky

CHKO Blaník má lesnatost pouze na úrovni průměru ČR (nižší než většina ostatních CHKO). Naprostá většina lesů CHKO je zařazena v I. a II. zóně (více než 98 %). Lesy nejsou v rámci CHKO rozmístěny rovnoměrně, rozsáhlejší lesní celek je v centrální části (okolí Velkého a Malého Blaníku), menší celek (tzv. Hřivy) ještě v severozápadní části CHKO. Vlastnictví lesů v CHKO se výrazně změnilo, protože naprostá většina státních lesů byla vrácena církvi. Podíl lesů ve státním vlastnictví je dnes zanedbatelný, církevní majetek reprezentuje cca 50% lesů a majetek zařazený do LHO v držení drobných (většinou soukromých) vlastníků představuje cca 40% lesů v CHKO. Dřívější způsob hospodaření stav lesů výrazně ovlivnil. Kromě centrální části (okolí Velkého a Malého Blaníku) je podíl listnatých porostů minimální, v druhové skladbě převažují SM a BO. Přírodě blízký způsob hospodaření s uplatňováním přirozené obnovy a podsadbami BK a JD v rozsáhlejších smrkových porostech, který byl na státním majetku uplatňován od 50. let 20. století, se sice dařilo zachovat, ale změny v druhové skladbě nejsou zatím nijak výrazné. Důležité bude započatý systém vnášení dřevin přirozené skladby do smrkových porostů udržet a pokračovat v něm i po změně vlastnictví lesa. V lesích soukromých přetrvávají problémy minulých let, spočívající v odstraňování podrostu a porostních pláštů, obnově převážně smrkem a ponechávání výstavků MD. Pokud není změna hospodaření finančně podpořena, nedochází u drobných vlastníků k žádoucí změně skladby lesa ve prospěch listnáčů a JD. Na obecních majetcích dochází v posledních letech k mírnému posunu k přírodě bližším způsobům obnovy lesa.

Hlavními problémy z hlediska ochrany přírody jsou

- nízký podíl stanovištně původních druhů dřevin při obnově lesa
- malá druhová pestrost lesů
- redukce počtu druhů při výchově
- udržení stávajícího podílu starých listnatých porostů a jejich fragmentace
- nízký podíl mrtvého dřeva různých forem a dimenzí

V průběhu předchozího plánu péče AOPK ČR podporovala přirozenou obnovu dřevin přirozené skladby lesů a vnášení těchto dřevin do podsadby a zvyšování celkové pestrosti druhové skladby lesů. Většina opatření byla zajištěna po dohodě s lesními hospodáři jejich zakotvením v LHP.

Dlouhodobý cíl

- ekologicky stabilní druhově bohaté lesy ve stavu umožňujícím zachování biodiverzity, s přírodě blízkou skladbou dřevin i podrostu, s přírodě blízkou strukturou, s dostatečným podílem odumřelého dřeva, s částmi ponechanými samovolnému vývoji

Cílový stav lesa je popisován v časovém horizontu jednoho obmýtí (100–120 let).

I. zóna

Cílem péče o lesy v I. zóně je udržení či obnovení souvislých celků ekologicky stabilních lesů, tvořených lesy s druhovou skladbou blízkou přirozené skladbě na stanovišti, věkově a prostorově rozrůzněné s dostatečným množstvím mrtvého a tlejícího dřeva pro zachování populací na ně vázaných živočišných a rostlinných druhů.

K naplnění tohoto cíle je vhodné dlouhodobě cíleně pěstovat porosty stanovištně původních dřevin (v závislosti na stanovištích listnáče a jedli bělokorou), nepodporovat geograficky a stanovištně nepůvodní druhy. Při obnově lesních porostů pak využívat přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin (výběry, clonné seče, ponechávání výstavků a jednotlivých stromů a skupin na dožití) a do porostů s převahou SM či BO vnášet

stanovištně původní listnáče podsadbami či v menších skupinách bez holosečné obnovy. Ve vhodných podmínkách (stanovištně i stavem porostu) pak využívat výběrné principy. Je třeba ponechávat doupné stromy a listnaté výstavky (neponechávat výstavky modřínu) v počtu 5–10 ks na 1 ha (podle stanovišť) a část dřevní hmoty různých dimenzí k přirozenému rozpadu.

II. zóna

Cílem je zachovat jednotlivé porosty přírodě blízkého složení a vytvořit komplex ekologicky stabilních porostů se skladbou, v které stanovištně původní dřeviny a produkčně významné geograficky původní druhy budou vytvářet různorodé směsi, ale v které nejsou souvislé monokulturní porosty. V lesích zároveň zajistit přítomnost doupných stromů a tlejícího dřeva pro existenci na ně vázaných živočišných a rostlinných druhů.

K naplnění tohoto cíle je vhodné uplatňovat ve větší míře hospodářský způsob podrostití zaměřený na obnovu listnáčů a jedle a při přeměnách stanovištně nepůvodních porostů násečný s ponecháním výstavků listnáčů. Postupně navyšovat podíl MZD (stanovištně původní dřeviny v rozsahu alespoň cca 30–50%) a uplatňovat způsoby obnovy, které umožní zvyšování zastoupení zejména jedle bělokoré (dlouhá obnovní doba, předsunutá náseky či skupiny, podsadby apod.). Ponechávat doupné stromy a výstavky (zejména listnaté) v počtu 5–10 ks na 1 ha (podle stanovišť) a ponechávat alespoň část dřevní hmoty k přirozenému rozpadu.

III. zóna

Ve III. zóně se lesy vyskytují ojediněle v menších plochách. Cílem je pěstování lesních porostů s geograficky a stanovištně vhodnou dřevinnou skladbou, s preferencí hlavních hospodářských dřevin pro jednotlivá stanoviště.

K naplnění tohoto cíle je vhodné diferencovaně dle stanovišť pěstovat porosty s příměsí stanovištně původních druhů (např. buk, duby, habr, javory, lípy), zajišťující jejich ekologickou stabilitu a větší odolnost proti kalamitám. Porostní skladba i struktura může být oproti přírodě blízkým lesům zjednodušená, ale nemělo by docházet k zakládání monokultur. Přirozenou a umělou obnovu uplatňovat v závislosti na ekologických nárocích dřevin a stanovištních podmínkách a v lesích ponechávat část odumřelého dřeva.

Střednědobé cíle a způsoby péče o lesy

Střednědobými cíli jsou obecně

- udržená nebo zlepšená druhová skladba lesů a udržená genetická kvalita porostů
- udržená, příp. zlepšená druhová pestrost stanovištně původních dřevin v lesních porostech
- udržená, případně zlepšená věková a prostorová diferenciace lesa
- zachovaný podíl starých listnatých porostů
- diverzita druhů vázaných na lesní prostředí, zvláště s ohledem na mrtvé dřevo
- zajištěné obhospodařování lokalit s výskytem významných druhů živočichů a rostlin způsobem vedoucím k jejich zachování a podpoře

Střednědobé cíle péče o lesy vycházejí z dlouhodobých cílů a budou naplňovány zejména spoluprací s vlastníky lesů a jejich lesními hospodáři, uplatňováním vhodných zásad a doporučení vedoucích k dosažení cílů v oblasti péče o lesní ekosystémy a podporou konkrétních opatření v ochrannářsky cenných lokalitách s využitím ekonomických nástrojů ochrany přírody.

Způsoby péče o lesní porosty vedoucí k naplňování střednědobých cílů jsou rozpracovány podle cílových hospodářských souborů a aktuální dřevinné skladby porostu v Rámcových směrnících péče o les (příloha č. 2), kde jsou také uvedeny údaje o době obmýtní a době obnovní pro lesy zařazené v I. a II. zóně CHKO mimo MZCHÚ (dle §2, odst.3 vyhl. č. 64/2011 Sb.).

Navrhovaná opatření

- v lokálních biocentrech ÚSES podpořit při obnovách podle stavu porostu zajištění vyššího % MZD (až do výše přirozeného zastoupení těchto dřevin)
- podpořit udržení či zlepšení pestrosti druhové skladby ochranou nadějného přirozeného zmlazení dřevin přirozené skladby např. v lokalitách Hřiva – severní část nebo Křížovská hůra
- podpořit zlepšení pestrosti druhové skladby ochranou řídkěji se vyskytujících dřevin přirozené skladby např. třešně ptačí, jilmů (habrolistého a horského), javorů (mléče a kleny) a lip v lokalitách jejich výskytu

Navrhované zásady

- upřednostňovat používání přirozené obnovy stanovištně původních dřevin před obnovou umělou, nevytvářet podmínky pro přirozenou obnovu druhů nepůvodních
- používat ve zvýšené míře jedli bělokorou při obnově lesních porostů na vhodných stanovištích
- pěstovat druhově bohaté porosty, zejména zavádět a následně udržet porostotvorné listnáče (BK a duby) a vtroušené dřeviny přirozené skladby (v závislosti na stanovištích zejména jilm habrolistý a horský, javor klen a mléč, lípa srdčitá a velkolistá) a udržet produkčně méně významné druhy v lesních porostech i v průběhu výchovy (např. olše lepkavá, bříza osika, jíva a lesních keře)
- provádět podsadby jedle a buku na vhodných stanovištích cíleně v rámci systému obnovy i v případě proředění porostů SM kalamitou
- ponechávat jednotlivé stromy nebo skupiny stanovištně původních dřevin (nikoli modřín) jako trvalé výstavky do úplného rozpadu
- zachovávat doupné stromy, případně zlomy a padlých kmene v předmýtných i mýtných porostech
- ponechávat odumřelé dřevo (podíl v závislosti na složení porostu) v lesních porostech jako biotop bezobratlých a hub, ponechávat doupné stromy jako hnízdní biotop ptáků
- zachovávat a chránit prameniště a mokřady, nezasahovat do jejich vodního režimu odvodněním, případně obnovovat původní vodní režim
- zachovávat lesní okraje, včetně keřového patra s přechodem k nelesním společenstvům (ekotonové společenstvo)
- obhospodařovat lokality s výskytem zvláště chráněných (zařazených ve vyhlášce č. 395/1992 Sb.) a ohrožených (zařazených v červeném seznamu) druhů hub, rostlin a živočichů způsobem vedoucím k udržení jejich populací dle doporučení AOPK ČR
- používat k přírodě šetrné technologie při zajišťování péče o lesy (technologie odpovídající konkrétním přírodním podmínkám lesních porostů a jejich použití přizpůsobené aktuálním klimatickým podmínkám)
- trasovat nové lesní cesty tak, aby nenarušovaly ochranně cenná stanoviště (sutě, skalní výchozy, prameniště apod.), preferovat přírodní povrchy lesních cest z místního materiálu a nové vybavení lesních cest (propustky, svodnice, podélné příkopy, mostky) s upřednostňováním přírodních materiálů; podle uvedených zásad provádět i rekonstrukce stávajících lesních cest
- zalesnění zemědělských půd provádět jen mimo lokality důležité z hlediska druhové ochrany, se zvýšeným podílem MZD a s vhodným prostorovým rozmístěním dřevin, případně také s vytvořením ekologicky cenného okraje lesa (ekotonového společenstva)

3.2. Zemědělství

Charakteristika problematiky

Zemědělská půda zaujímá přes 60 % rozlohy CHKO Blaník, nejrozšířenější kulturou je orná půda (téměř 70 % zemědělské půdy). Zemědělská produkce je různorodá, na orné půdě zcela převládají obiloviny (50 %), významněji je zastoupena také řepka (17 %), jetel (14 %),

kukuřice (12 %) a brambory (4 %). Místy se vyskytují rozlehlé souvislé bloky orné půdy s absencí neproduktivních prvků. Naopak méně využívány jsou TTP (přes 26 % zemědělské půdy), na mnoha místech jsou ponechány ladem a postupně degradují a zarůstají dřevinami. Dochované ovocné sady jsou pouze v obci Světlá a v Louňovicích pod Bláníkem. Na území CHKO je registrováno 43 zemědělských subjektů, hospodařících na 2132,19 ha. V současné době má významný vliv na hospodaření zemědělských subjektů dotační politika státu a EU, většina zemědělských subjektů je registrována v systému LPIS. Na území CHKO se jedná převážně o tituly spojené s ošetřováním travních porostů (AEKO, LFA) a na zemědělskou půdu (SAPS, SAPS + GREENING, VCS). Nejcennější plochy jsou udržovány díky finančním nástrojům MŽP.

Dlouhodobý cíl

- zemědělská krajina s pestrou mozaikou pěstovaných plodin, s vysokým zastoupením travních porostů, mezí, remízků a dalších krajinných prvků, jako jsou např. ovocné sady a aleje se starými krajovými odrůdami
- v I. a II. zóně výhradně extenzivně obhospodařované trvalé travní porosty
- ve III. zóně na min. 20 % plochy TTP (všechny erozně ohrožené svažité pozemky /dle zpracované mapy erozního ohrožení/ a pozemky podél vodních toků), na orné půdě zmenšení souvislých pozemků monokultur

Navrhovaná opatření

- podporovat údržbu a obnovu stávající zeleně rostoucí mimo les, včetně starých stromořadí a sadů
- podporovat nové liniové výsadby ovocných dřevin na vhodných zachovalých mezích a podél současných i historických polních cest
- podporovat výsadbu remízů a solitérních dřevin na vhodných lokalitách
- prosazovat zatravnění erozí ohrožených ploch orné půdy a použití agrotechnických protierozních opatření (pásově střídání plodin, využití meziplodin, mulčování, přednostně však omezení velikosti souvislých pozemků trvalými způsoby)
- na plochách v minulosti odvodněných prosazovat rušení starých plošných drenáží bez náhrady
- sečení ochrannými cenných lokalit na TTP podporovat z PPK; ostatní plochy řešit ve spolupráci s hospodáři v rámci Agro-environmentálních programů
- stanovit optimální složení lučních směsí pro jednotlivé biotopy pro použití v rámci protierozních a revitalizačních opatření a při realizaci prvků ÚSES
- prosazovat asanaci dnes již nevyužívaných zemědělských staveb mimo zastavěné části obcí včetně rekultivace těchto asanovaných ploch (viz též kap. 3.6.)
- zabezpečit pravidelnou osvětu mezi subjekty hospodařícími v CHKO, podílet se na vydání informačních materiálů, které budou zemědělcům přibližovat zásady hospodaření v CHKO a ukazovat jim možnosti, jaké pro jejich hospodaření vyplývají z dotačních programů, podporovat rozvoj ekologického zemědělství (viz kap. 2.14.)

Navrhované zásady

- udržovat pestrost biotopů v krajině, zachovat a obnovovat především meze, remízky, aleje a šetrně je udržovat
- zachovat druh pozemků kategorie trvalý travní porost, sad, pastviny a preferovat jejich údržbu před jejich změnou na jiné druhy pozemku (nezalesňovat a nepřevádět na ornou půdu, ani na stavební pozemky)
- upřednostňovat organická hnojiva před zásobním hnojením průmyslovými hnojivy
- aplikaci chemických látek (biocidy) na TP provádět pouze ve výjimečných případech jako jsou kalamity, likvidace invazních druhů, nebo hrozící přemnožení škůdců
- louky alespoň jedenkrát ročně kosit za použití mechanizace, vlhké a podmáčené louky sekat ručně, termíny sečí přizpůsobit případnému výskytu významných druhů (viz kap. 2.7. a 2.8.)

- preferovat odstraňování biomasy z trvalých travních porostů před mulčováním, mulčování provádět jen výjimečně (např. při likvidaci dřevinného náletu)
- hrazení pastvin provádět tak, aby dlouhodobě nevytvářelo neprůchodné bariéry pro zvěř i člověka
- na pastvinách udržovat přiměřenou dobytčí jednotku na hektar (nepřekračovat biologickou únosnost pastviny)
- při navrhování a budování polních cest současně s nimi vysazovat doprovodnou zeleň
- pro minimalizaci eroze na orné půdě budovat trvalé prvky (výsadby zeleně, meze, průlehy apod.) a používat vhodné agrotechnické postupy
- energetické plodiny pěstovat výjimečně a pouze na orné půdě ve III. a IV. zóně, za podmínky důsledné ochrany před šířením těchto plodin mimo vymezené pozemky
- budování zařízení pro zemědělskou výrobu charakteru polních hnojišť, jímek na kejdu a močůvku, silážních jam apod. umisťovat přednostně do IV. zóny v návaznosti na stávající objekty a na místech vodohospodářsky bezpečných a s potřebnými opatřeními k zabránění kontaminace vod
- výstavbu samostatných zemědělských objektů směřovat do IV. zóny, přednostně využít stávající budovy a již zastavěné plochy; výstavbu ve III. zóně podmínit odůvodněným záměrem na údržbu konkrétních zemědělských pozemků (viz kap. 3.6.)
- neumisťovat do krajiny nové velkokapacitní provozy

3.3. Myslivost

Charakteristika problematiky

Ke střetům mezi zájmy ochrany přírody a myslivosti v současnosti prakticky nedochází. Dřívější problémy (např. vysazování kachny divoké z umělých chovů, způsob lovu kachny na rybnících v přírodní rezervaci Podlesí) byly v předchozím období odstraněny. Jediným problémem zůstává výskyt muflona, především v centrální části CHKO (v I. zóně v okolí Velkého a Malého Blaníku). Přestože se současně muflon vyskytuje v nevelkém počtu, okusem ztěžuje přirozenou obnovu listnatých dřevin (např. buku) a škodí i ohryzem v mladých porostech, zejména jedlových mlazinách a tyčkovinách. Vyloučení muflonů zvěře, nebo významná redukce jejího stavu je i v zájmu vlastníka lesa a držitele honitby.

Současné stavy spárkaté zvěře jsou o něco vyšší než normované, ale ne dramatickým způsobem. Vzhledem k tomu, že schválené plány lovu na to reagují, není tato skutečnost chápána jako zásadní problém z pohledu ochrany přírody a krajiny.

Dlouhodobý cíl

- provozování myslivosti v souladu se zájmy ochrany přírody tak, aby nedocházelo ke zhoršování dochovaného stavu přírodního prostředí
- trvale únosné početní stavy původních druhů spárkaté zvěře (bez geograficky nepůvodních druhů), které nebudou limitem zlepšování stavu přírodního prostředí včetně přirozené obnovy přírodě blízkých lesů

Navrhovaná opatření

- jednat o zrušení chovu muflonů zvěře v honitbě Načeradec (odkud zvěř přebíhá do centrální části CHKO), ve spolupráci s orgány státní správy myslivosti a s provozovateli honiteb dosáhnout nejprve výrazné snížení stavů této zvěře
- při monitoringu výskytu významných druhů (např. vydry říční, rýsa ostrovida, losa evropského) využívat a ověřovat údaje myslivců
- monitorovat výskyt potenciálních invazních druhů živočichů, které lze lovit (např. norek americký, psík mývalovitý, mýval severní) a v případě jejich potvrzení iniciovat vhodná opatření k jejich eliminaci

Navrhované zásady

- trvale redukovat stavy černé zvěře na únosnou míru pro zachování populací na zemi hnízdících ptáků
- eliminovat výskyt invazních druhů živočichů, které lze lovit (např. norek americký, psík mývalovitý, mýval severní) v případě jejich zjištění
- zachovat provozování myslivosti bez zimního přikrmování zvěře na území MZCHÚ a v jejich ochranných pásmech
- udržet současný provoz myslivosti bez vypouštění kachen z umělých odchovů
- opatření v krajině vytvářející nebo zlepšující podmínky pro původní druhy drobné zvěře (např. koroptev) provádět jen tak, že zároveň povedou ke zvýšení ekologické stability krajiny, zlepšení stavu biotopů či podpoře populací zvláště chráněných druhů

3.4. Rybníkářství a sportovní rybářství

Sportovní rybářství

Charakteristika problematiky

Celkem bylo za posledních deset let potvrzeno na území CHKO v Blanici a jejích přítocích 23 rybních druhů. Na území CHKO jsou vyhlášeny 2 rybářské revíry, zahrnující tok Blanice a některé rybníky. Ke střetům rybářského obhospodařování a sportovního rybolovu se zájmy ochrany přírody a krajiny nedochází, o rybářské revíry je pečováno šetrným způsobem.

Dlouhodobý cíl

- zachování biodiverzity ichtyofauny a lokalit přirozených biotopů a trdlišť ochránářsky zájímavých druhů rostlin a živočichů

Navrhovaná opatření

- provádět pravidelné ichtyologické výzkumy a monitoring vybraných toků
- ve spolupráci s rybářskými organizacemi tlumit rozšiřování nepůvodních druhů ryb a prosazovat využívání druhů původních, především z místních populací nebo v rámci jednoho povodí
- iniciovat a prosazovat realizaci zprůchodňování příčných překážek na tocích (zejména na Blanici)
- podporovat a prosazovat zásahy vedoucí ke zlepšení kvality vod (výstavba kanalizace a ČOV, revitalizace vytipovaných vodních toků, odstraňování zdrojů znečištění apod.)
- zabezpečit osvětu mezi rybáři o původních společenstvech ryb

Navrhované zásady

- preferovat ochranu vodních nebo na vodu vázaných druhů živočichů před rybářským využíváním toků
- zamezovat rozšiřování nepůvodních druhů ryb

Rybníkářství

Charakteristika problematiky

V současnosti je na území CHKO několik desítek převážně menších rybníků o celkové výměře přes 43 hektarů. Z hlediska ochrany přírody jsou nejvýznamnějšími rybníky Malý a Velký Býkovický rybník (PR Podlesí), dříve intenzivně rybářsky obhospodařované. V PR Rybník Louňov, PR Částrovické rybníky a PR Podlesí je v současnosti v souladu s plánem péče těchto chráněných území realizováno extenzivní rybářské hospodaření s vícedruhovými obsádkami. K negativním obecným vlivům rybníkářství s ohledem na OPK lze uvést především vysazování monokultury kapří násady a intenzifikaci chovu.

Dlouhodobý cíl

- existence rozmanitých biotopů stojatých vod a litorálních stanovišť s výskytem zvláště chráněných i ostatních druhů rostlin a živočichů

Navrhovaná opatření

- v rybnících zabezpečit biotopy vhodné pro další druhy živočichů a rostlin (např. prosazovat vhodné úpravy břehů a litorálu nádrží, extenzivní způsob hospodaření, vícedruhové obsádky se zvýšeným podílem vedlejších druhů ryb apod.)
- udržovat vzájemnou spolupráci a komunikaci s provozovateli chovu ryb

Navrhované zásady

- úpravy technického rázu prováděné na vodních nádržích směřovat časově do období mimo rozmnožování a zimování vodních živočichů (zejména obojživelníků, škeble rybníčné, velevrubů a raka říčního); v určitých konkrétních případech zabezpečit záchranný transfer vybraných druhů organismů
- v době hnízdění ptáků vázaných na litorál udržovat stálou výši vodní hladiny; odstraňování břehových porostů rákosu a vysokých trav provádět mimo hnízdní období ptactva
- provádět prevenci k zamezení výskytu invazních druhů např. střevličky východní, karase stříbřitého a dalších
- vypouštění vodních nádrží provádět tak, aby nedocházelo ke strhávání sedimentu i invazních druhů ryb do vodních toků
- při odbahňování rybníků preferovat způsoby, kterými nedojde k poškození litorálu
- při hospodaření zachovávat rozmanitost biotopů stojatých vod a litorálních stanovišť a zabezpečovat ochranu přítomných zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

3.5. Vodní hospodářství

Charakteristika problematiky

Nejvýznamnějším tokem je řeka Blanice, protínající CHKO v severojižním směru. Její tok je převážně přírodního charakteru a je jedním ze zdrojů vody pro město Vlašim. Přítoky nejsou vesměs příliš vodné, ale jejich nepravidelná a zahloubená údolí s bohatou vysokou zelení dotváří charakteristické rysy blanické krajiny. Jejich dno je převážně kamenité až písčítokamenité. Technicky upravených toků v CHKO je minimálně, většina úseků toků v CHKO má tedy přírodní charakter. V roce 2006 byla pro tok Blanice (i mimo CHKO) zpracována studie Zprůchodnění toku Blanice v povodí Sázavy, opatření z ní vyplývající je postupně realizována.

Na území CHKO jsou i různě velké rybníční plochy, některé z nich jsou však zaneseny splachy, případně nemají v dobrém stavu výpustní a bezpečnostní zařízení. Celkem je v CHKO 52 rybníků o celkové výměře přes 43 ha.

V oblasti je funkční ČOV zřízena v objektech ve Smršťově, v Načeradci a Louňovicích pod Blaníkem. Nicméně zdrojů znečištění povrchových a spodních vod v CHKO zůstává dosud stále značné množství.

Dlouhodobý cíl

- vodní plochy a vodoteče včetně jejich niv s vysokou ekologickou a stabilizační hodnotou a vysokou biodiverzitou vodních a na vodu vázaných organismů
- zvýšená retenční schopnost krajiny a čistota vod (povrchových i podzemních)
- migračně prostupné vodní toky (snížení fragmentace toků způsobené příčnými stavbami)

Navrhovaná opatření

- sledovat kvalitu vodních toků a ploch; prosazovat revitalizaci nejproblémovější úseků ve spolupráci se správcí toků

- podporovat zkapacitnění dosavadního technicky upraveného úseku Blanice v Louňovicích přírodě blízkým rozvolněním
- informovat majitele a nájemce rybníků o dotacích a možných finančních zdrojích týkajících se vhodných, přírodě blízkých úprav vodních nádrží
- zmapovat hlavní bodové zdroje znečišťování a prosazovat nápravu
- při zvyšování retenční kapacity rybníků jejich odbahňováním dbát na to, aby opatření nebylo na úkor jejich biologické hodnoty, zejména pokud jde o rozsah a kvalitu litorálních porostů
- odstraňovat migrační překážky na tocích, přednostně zejména v úsecích s výskytem populací významných druhů ryb i bezobratlých; iniciovat realizaci opatření navržená ve studii průchodnosti Blanice z roku 2006
- podporovat budování kanalizací v obcích, prosazovat výstavbu čistíren odpadních vod, prosazovat použití vyšší technologie (terciárního) čištění odpadních vod, dodatečné stupně čištění pasivními prvky (zemní filtr, biorybník, kořenová ČOV) u obytných objektů situovaných v horních částech povodí, na málo vodních tocích a v ochránářsky cenných lokalitách
- iniciovat odstranění nepůvodních břehových porostů (topoly) a jejich nahrazení vhodnějšími druhy autochtonních dřevin
- nepodporovat vznik nových MVE

Navrhované zásady

- udržovat krajinu k dosažení zvýšené retenční schopnosti povrchových vod při současné ochraně vodních ekosystémů a šetrném využívání stávajících vodních toků a vodních ploch, provádět přírodě blízká opatření k zlepšení stavu vodních toků a vodních ploch
- v procesu územního plánování chránit dostatečný prostor pro vodní tok (širší proměnlivý profil s nízkými břehy), říční a potoční nivy a jiná přírodní území významná z hlediska rozlivu povodňových vod před další urbanizací, stávající nevhodné způsoby využití těchto území postupně eliminovat
- zachovat přirozený charakter vodních toků, kromě regulovaných úseků v zastavěných územích, kde je preferována protipovodňová ochrana
- udržovat a zvyšovat kvalitu povrchových i podzemních vod na území CHKO i v jejím okolí, provádět odstraňování zdrojů znečištění
- pečovat o stávající vodní plochy s cílem zachovat charakter krajinného rázu a ekologickou hodnotu biotopů vázaných na tekoucí i stojaté vody
- nevytvářet ve vodních tocích umělé migrační bariéry
- evidovat a sledovat zdroje znečištění vody a podporovat realizace kvalitních projektů čištění odpadních vod, podporovat následné používání takto vycištěné vody
- při vodohospodářských zásazích udržovat stávající biodiverzitu vodních organismů
- upravovat využívání ZPF včetně podpory vhodných agrotechnických metod tak, aby nedocházelo ke snižování kvality povrchových i podzemních vod, případně došlo k jejímu zlepšení

3.6. Výstavba

Charakteristika problematiky

Do CHKO Blaník zasahuje svým územím 9 obcí. Většina sídel CHKO má středověký původ s půdorysem center nezměněným od poloviny 19. století. Také hmotová skladba zůstává zachována, pouze na obvodě větších obcí vznikly během druhé poloviny 20. století nové obytné zóny. V CHKO nejsou ve velkém měřítku průmyslové stavby, místní narušení krajinného rázu způsobují především zemědělské areály, které se stávají nevítanou pohledovou dominantou. Chatová rekreace v CHKO je nepřilíš rozšířená a zahrnuje mimo jednotlivých objektů pouze dvě chatové osady.

Obec Načeradec byla roku 2003 vyhlášena městskou památkovou zónou. V této městské památkové zóně v dominantních pohledech začínají v nevhodné míře vznikat ve střešních konstrukcích vikýře a střešní okna, v ojedinělých případech i solární panely a fotovoltaika.

V roce 2006 byl zpracován podrobný *Katalog sídel*, který obsahuje vyhodnocení současné zástavby, jakož i doporučení pro další vývoj. Zahrnuje celkem 32 položek, včetně samot a chatových osad. V roce 2016 byla také aktualizována studie *Preventivní hodnocení krajinného rázu* (vypracována Mgr. Lukášem Kloudou).

Zásady stavebního rozvoje obcí vycházejí z předmětu ochrany CHKO, rozborové části plánu péče a materiálu „Preventivní hodnocení krajinného rázu území CHKO Blaník“.

Zásadním nástrojem pro regulaci stavební činnosti je územně plánovací dokumentace, dvě obce mají zpracovanou urbanistickou studii, dvě obce mají územně plánovací dokumentaci v rozpracované podobě a pět obcí jí má schválenou.

Dlouhodobý cíl

- zachování tradičního rázu obcí, nenarušeného cizorodými prvky
- rozvoj obcí v souladu s udržení jejich hodnot
- uchování volné krajiny bez zástavby

Navrhovaná opatření

- pořádat pravidelná setkání se starosty obcí a předávat jim aktuální informace, poskytovat poradenskou činnost v oblasti krajinného rázu a tradiční zástavby v jednotlivých obcích
- realizovat pravidelná setkání se zástupci příslušných stavebních úřadů s působností na území CHKO
- při povolování staveb i přestaveb využívat odborné studie *Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Blaník a Katalog sídel v CHKO Blaník*
- udržet charakter současných samot
- při posuzování stavebních záměrů v památkové zóně v Načeradci spolupracovat s NPÚ
- spolupracovat se zadavatelem i zpracovatelem ÚPD na maximálním zapracování pravidel a postupů k zachování hodnot tradiční zástavby a krajinného rázu do územně plánovací dokumentace (dle dokumentů *Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Blaník a Katalog sídel v CHKO Blaník*)

Navrhované zásady

- při územním plánování důsledně vyhodnocovat využití stávajících zastavěných a zastavitelných ploch a v případě nevyčerpání jejich kapacity nevymezovat nové plochy k zástavbě
- do volné krajiny navrhovat jen stavby nutně technologicky vázané na hospodaření v daném místě
- novostavby a přestavby provádět v kontextu typických venkovských objektů v daném místě (měřítko, umístění a proporce jednotlivých staveb), zohledňovat pohledové vazby staveb
- z důvodu ochrany krajinného rázu upřednostňovat použití tradičních barev fasády a střešních krytin, nepoužívat výrazné barvy fasády
- zachovat typickou orientaci objektů v daném místě, způsob osazení objektu v terénu, výškovou hladinu, respektovat měřítko sousedních budov
- při přestavbách narušených objektů (mimo kontext okolních staveb) provádět úpravy tak, aby se obnovil vzhled hmotově jednoduchých venkovských objektů

3.7. Doprava a inženýrské sítě

Doprava

Charakteristika problematiky

Silniční síť v CHKO je tvořena jen silnicemi II. a III. třídy a účelovými komunikacemi. Žádná ze silnic nepředstavuje pro živočichy takovou migrační bariéru, aby bylo nutno přijmout opatření pro její zprůchodnění. Zimní údržba komunikací je chemicky prováděna na základě výjimky ze zákonných ochranných podmínek pouze v obci Načeradec a na vybraných úsecích silnic při vzniku kalamitní situace (silnice II/125 v úseku Louňovice pod Blaníkem – Kondrac, silnice II/150 v úseku od křižovatky vozovek III/1256 a II/150 až po Načeradec, silnice III/1255 v úseku Kondrac – Načeradec a silnice III/01816 Roudný – po křižovatku vozovek III/1256 a II/150). Stávajícím způsobem aplikovaná chemická zimní údržba neohrožuje zájmy ochrany přírody. Dopravní ruch je ovlivňován turismem, problémy s parkováním vozidel jsou v letní sezoně pod Velkým Blaníkem na silnici z Louňovic k Načeradci. Železniční doprava na území CHKO nezasahuje.

Dlouhodobý cíl

- udržení cestní sítě a jiných dopravních staveb v rozsahu nenarušujícím krajinný ráz a nevytvářejícím migrační bariéry, ale umožňujícím návštěvníkům CHKO přístup do území bez zbytečných komplikací s parkováním
- udržení chemické údržby komunikací v rozsahu nepoškozujícím vegetaci podél komunikací

Navrhovaná opatření

- prosazovat (např. v rámci komplexních pozemkových úprav) obnovu starých (rozoraných) polních cest s doprovodnou zelení
- nelegální parkování mimo silnice a místní komunikace řešit přednostně v místech, kde to koliduje se zájmy ochrany přírody (zábrany vjezdu, průběžná kontrola)

Navrhované zásady

- zimní údržbu komunikací provádět tak, aby co nejméně ovlivňovala přírodní prostředí
- při rekonstrukcích a přeložkách silnic zachovávat krajinný ráz, zejména trasování bez významných zásahů do terénu (zářezy, násypy)
- parkování v problematických místech řešit tak, aby parkující vozidla neohrožovala přilehlé biotopy (např. úpravou parkovací plochy, vymezením sezónního parkoviště se zvláštním režimem)

Inženýrské sítě a technická infrastruktura

Charakteristika problematiky

Území CHKO Blaník je relativně nezasažené sítěmi technické infrastruktury. Sledovanou oblastí procházejí pouze dva plynovody a jedna trasa rozvodu velmi vysokého napětí. Síť mobilní komunikace je zatím řešena umístováním věží mimo CHKO, případně se využívají stávající průmyslové stavby.

Dlouhodobý cíl

- zachování území ve stavu co možná nejméně narušeném inženýrskými sítěmi

Navrhované zásady

- vedení dalších inženýrských sítí (plyn, voda) směřovat mimo MZCHÚ a pokud možno i mimo další ochranná cenná území, využívat již zastavěných částí území (vedení podél silnic apod.)
- minimalizovat další zásahy do krajiny, zejména do volné krajiny mimo sídla

- omezit výstavbu dalších bodových a liniových prvků technického charakteru (nadmírní vedení vysokého napětí, vysílače, větrné elektrárny apod.) v krajinářsky cenných územích upřednostňovat podzemní elektrická vedení před nadzemními
- pro umístění nových vysílačů volit stávající stavby
- solární panely umísťovat do stávajících uzavřených průmyslových nebo zemědělských areálů a na střechy domů, pokud tím nedojde k negativnímu ovlivnění krajinného rázu

3.8. Průmysl

Charakteristika problematiky

Chráněná krajinná oblast Blaník, jako typická zemědělská oblast, je zatížena průmyslovou výrobou jen minimálně. Nenachází se zde žádný větší průmyslový podnik. Je zde provozováno jen několik menších firem a v obcích působí dále malý počet různých živnostníků, jež nepředstavují zátěž či ohrožení životního prostředí.

Dlouhodobý cíl

- zachování přírodních hodnot a fenoménů a typického krajinného rázu, při zohlednění kulturních, hospodářských a sociálně ekonomických potřeb obyvatel území CHKO

Navrhovaná opatření

- podporovat ve spolupráci s obcemi přednostně rozvoj činností spojených s místními tradicemi (regionální produkty typické pro Podblanicko), kulturou, turistickým ruchem s vazbou na kulturně historický vývoj území
- v rámci vyjadřování k ÚPD chránit volnou krajinu před zástavbou a vymezit plochy nevhodné z důvodu ochrany přírody a krajinného rázu pro jakoukoliv průmyslovou výstavbu

Navrhované zásady

- nové či přestavované objekty průmyslového charakteru hmotově i materiálně přizpůsobovat typu sousední zástavby v daném místě
- v procesu územního plánování směřovat jakoukoliv průmyslovou a výrobní činnost přednostně do opuštěných areálů, případně do zastavitelného území, ale tak aby byl minimalizován zásah do krajinného rázu a přírodního prostředí

3.9. Zacházení s odpady

Charakteristika problematiky

Minimální rozšíření průmyslové výroby a absence skladů a skladového hospodářství se kladně projevuje v malém zatížení životního prostředí odpady. Všechny obce mají smluvně zajištěn pravidelný odvoz běžného komunálního odpadu, a to na povolené skládky mimo území CHKO. Na území CHKO Blaník nejsou žádné povolené skládky odpadu.

Černé skládky se zde objevují zejména na okrajích Louňovic pod Blaníkem a Býkovic u Louňovic, průběžně jsou odstraňovány. Tyto skládky svým charakterem životní prostředí přímo neohrožují, avšak negativně ovlivňují vzhled krajiny. Určitým problémem jsou tekuté odpady. Používání a funkčnost stávajících žump a septiků v malých osadách jsou problematické. Tento problém je v současné době vyřešen v Louňovicích a Načeradci vybudováním odpadní kanalizace spolu s čistírnou odpadních vod.

Dlouhodobý cíl:

- krajina neznečištěná nepovolenými skládkami ani odpadem a bez ekologických zátěží

Navrhovaná opatření

- napomáhat obcím při odstraňování skládek a předcházení jejich vzniku (důsledným informováním občanů, kam odpady ukládat, včasným podchycením vznikajících skládek, včasnou kontrolní činností apod.)
- podporovat dobrovolné akce zaměřené na úklid odpadů ve vybraných částech CHKO
- provádět i nadále úklid odpadků na trasách naučných stezek a v přírodních rezervacích v rámci PPK
- iniciovat zlepšení zacházení s tekutými odpady v místech, kde by mohlo dojít ke kolizi se zájmy ochrany přírody

Navrhované zásady

- zajišťovat likvidaci starých a nelegálních skládek odpadu a bránit jejich případnému dalšímu vzniku (např. instalací závor v místě vjezdu apod.)

3.10. Těžba nerostných surovin

Charakteristika problematiky

V současné době není území CHKO těžbou nerostných surovin nijak ohroženo, nenachází se zde žádné chráněné ložiskové území ani dobývací prostor. CHLÚ u Roudného a Hřivy byla zrušena. V minulosti zde byl lokálně těžen kámen. V CHKO nejsou žádné lokality s těžbou rašeliny.

Dlouhodobý cíl

- území CHKO bez těžby nerostných surovin (zachování současného stavu)

Navrhovaná opatření

- chránit krajinu před případnými záměry otvírky nových povrchových těžeben

3.11. Rekreace

Charakteristika problematiky

Území CHKO Blaník je díky harmonické krajině a relativní blízkosti od Prahy i dalších měst (Benešov, Tábor) oblastí s velkým potenciálem z hlediska rekreace, cestovního ruchu a turistiky. Atraktivní je oblast zejména pro pěší turistiky a v posledních letech se rozvíjející cykloturistiky (místy se již tyto aktivity dostávají do konfliktu).

Turisticky exponovaná je zejména oblast Velkého Blaníku, kde má již zvýšená návštěvnost částečně negativní dopady (eroze, odpadky). Vybudováním návštěvnického střediska Dům přírody Blaníku u Kondrace v roce 2015 se vytvořilo zázemí pro návštěvníky Blaníku (kromě expoziční části i občerstvení a sociální zařízení). Zároveň zde bylo rozšířeno parkoviště a doplněny stojany na kola pro cykloturisty.

K propagaci širšího regionu i samotné CHKO Blaník mezi návštěvníky oblasti významně přispívají aktivity v rámci projektu geoparku Kraj blanických rytířů, vyhlášeného v roce 2014.

Chatová rekreace oblast významně nenarušila, v CHKO jsou dvě chatové osady.

Menší zemědělské farmy a chalupářské využití starších stavení dávají prostor pro rozvoj agroturistiky.

Dlouhodobý cíl

- rekreační a sportovní využívání území CHKO bez negativních dopadů na přírodu a krajinu

Navrhovaná opatření

- podmínky pro automobilovou turistiky a mototuristiky (zejména parkování) řešit ve spolupráci s obcemi tak, aby nedocházelo k narušování přírody a krajiny – viz též kapitola 3.7

- provádět prevenci vjezdů motocyklů a jízdních kol do MZCHÚ mimo povolené trasy různými formami osvěty a strážní službou
- podporovat údržbu a zlepšení infrastruktury na stávajících cykloturistických trasách a usměrňovat cykloturistiku na vyznačené trasy (informačním systémem), v oblasti Velkého a Malého Blaníku v úsecích s nebezpečím eroze bránit vjezdu cyklistů vhodnými opatřeními
- vyřešit přístupnost rozhledny na Velkém Blaníku pro cykloturisty v souvislosti s řešením cykloturistiky v CHKO jako celku
- v případě zájmu vytipovat vhodné trasy pro vedení hipostezek
- spolupracovat s Klubem českých turistů při návrzích vedení značených tras
- usměrňovat návštěvníky tak, aby nedocházelo k jejich koncentraci a k poškozování přírodních hodnot území – informačním systémem a jinými formami osvěty, případně terénní službou – viz kapitola 2.14.
- monitorovat plochy zimních sportů (sjezdovka u Kondrace) z hlediska eroze a stavu biotopů, podporovat lehké formy zimních sportů
- monitorovat nové sportovní aktivity (horolezectví, singltreky aj.) a k případným záměrům přistupovat individuálně s využitím zkušeností z jiných ZCHÚ
- monitorovat počty návštěvníků na významných místech CHKO (např. Velký a Malý Blaník) vlastními silami (např. pomocí sčítačů) nebo s využitím údajů od místních partnerů
- spolupracovat s koordinátorem geoparku Kraj blanických rytířů na interpretaci geologického dědictví návštěvníkům CHKO Blaník

Navrhované zásady

- rekreační zařízení směřovat do sídel, do nevyužívaných objektů v zastavěném nebo zastavitelném území obcí
- udržet provoz rozhledny na Velkém Blaníku ve stávající intenzitě (bez zlepšování parametrů příjezdové komunikace, bez terénních úprav v okolí, bez nočního provozu, bez elektrifikace)
- udržovat turistické trasy pro pěší i cyklisty
- případnou strojovou úpravu stop pro běžecné lyžování provádět mimo ochranný cenné biotopy

4. Závěrečný přehled prioritních úkolů

- prosazovat a podporovat ochranu vyskytujících se přírodě blízkých lesních společenstev (bučin, suťových lesů)
- prosazovat a podporovat přírodě blízké obhospodařování lesů zachovávající a zlepšující druhovou pestrost lesů včetně druhů vázaných na dutinové stromy, odumírající a mrtvé dřevo a maximálně využívající přirozenou obnovu stanovištně původních dřevin
- pečovat o ochranné lokality sekundárního bezlesí (především slatiniště a pcháčkové louky) prioritně v lokalitách s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
- při komunikaci s hospodařícími subjekty na rybnících prosazovat zájmy ochrany přírody pro zajištění podmínek pro druhy stojatých vod
- udržet dochovaný přírodní nebo přírodě blízký charakter koryt a břehů Blanice a jejích přítoků, prosazovat odstranění migračních bariér a obnovu přírodě blízkého stavu ve vybraných úsecích toků
- monitorovat a intenzívně potlačovat invazní druhy živočichů a rostlin, jakož i ohniska šíření těchto druhů
- udržovat, příp. vytvářet vhodné životní podmínky pro významné druhy rostlin a živočichů
- zachovat nebo zlepšit stav přírodních stanovišť a druhů, které jsou předmětem ochrany ve vymezených EVL na území CHKO, pečovat o tato stanoviště a druhy v souladu se schválenými SDO
- zajistit nezbytný monitoring společenstev, rostlinných a živočišných druhů, včetně druhů invazních v koordinaci s celostátními programy
- podporovat a prosazovat vhodnou údržbu zemědělské krajiny a zvyšování její ekologické stability, včetně průchodnosti pro migrující organismy
- zachovat typický krajinný ráz CHKO Blaník, zejména chránit volnou krajinu před neuspořádaným rozšiřováním zástavby
- rozvíjet různé formy práce s veřejností, zejména využíváním Domu přírody Blaníku

5. Seznam zkratk

AEKO – Agroenvironmentálně klimatická opatření
AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
ČOV – čistírna odpadních vod
ČRS – Český rybářský svaz
ČSOP – Český svaz ochránců přírody
EVL – evropsky významná lokalita
EVVO – environmentální výchova, vzdělání a osvěta
GPS – Globální polohovací systém
CHKO – chráněná krajinná oblast
KČT – Klub českých turistů
k. ú. – katastrální území
LFA – méně příznivé oblasti pro zemědělství
LHO – lesní hospodářská osnova
LHP – lesní hospodářský plán
MVE – malá vodní elektrárna
MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území
MZe – Ministerstvo zemědělství
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NDOP – Nálezová databáze ochrany přírody
OPK – ochrana přírody a krajiny
PP – přírodní památka
PPK – Program péče o krajinu
PR – přírodní rezervace
PUPFL – pozemky určené k plnění funkcí lesa
SDO – Souhrn doporučených opatření
TP – travní porost
TTP – trvalý travní porost
ÚPD – územně plánovací dokumentace
ÚSES – územní systém ekologické stability
VD – vodní dílo
ZCHD – zvláště chráněný druh

Zkratky dřevin jsou uvedeny podle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování

6. Použitá literatura

- Anonymus, 1980: Cestami našich povodí. Rybářství 3:58-59.
- Anonymus, 1981: Kolik ryb je ve vodách. Rybářství 11:249.
- Anonymus, 1960: Poznáváme naše řeky Blanice Vlašimská. Čsl. Rybářství, 8 (obálka).
- Beran, L. 1998: Vodní měkkýši ČR. ZO ČSOP Vlašim, Vlašim. 1 – 113.
- Beran, L. 2005: Vodní měkkýši vybraných území CHKO Blaník.
- Čanda, j. 2005: Lokality s výskytem obojživelníků CHKO Blaník. Nepubl. zpráva. Depon in Louňovice pod Blaníkem. 24 pp.
- Čanda, j. 2006: Lokality s výskytem obojživelníků CHKO Blaník. Nepubl. zpráva. Depon in Louňovice pod Blaníkem. 24 pp.
- Čech M. 2001: Rychlé šíření drobné asijské ryby podblanickým regionem. Pod Blaníkem, 3: 4-6.
- Čech, P, Čech, M. 2002: Ledňáček odhaluje stav ichtyofauny. Podblanický ekodeník, příloha Benešovského deníku z 27.6.2002, str.18.
- Čech, P. 2004: nálezové údaje o raku říčním v databázi Survey Janitor, nepubl.
- Čech, V. 1940: Geologické poměry v okolí Blaníku na Vlašimsku. Věstník Úst. Geol. Pro Čechy a Moravu, Praha 14: 132 – 142.
- Černý Z., Gottwald Z., Hartl J., Zedník, L., Zelený J. 1993: Motýli (Lepidoptera) z Podblanicka - CHKO Blaník. SVPP, 33: 49-56.
- Datel P. 2006: Zprůchodnění toku Blanice v povodí Sázavy. AOPK Praha (zakázka č.29-2006), Nepubl. Studie.
- Farkač J., Král, D. & Škorpík M. (eds) 2005: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.
- Hanel L. 1984: Pozoruhodné rybářské úlovky na Podblanicku. - Sborník vlastivěd.prací z Podblanicka, 24(1983): 101-121.
- Hanel L., Pešout, P. a kol.: Chráněná krajinná oblast Blaník, Plán péče o CHKO na roky 1998 - 2007, Louňovice pod Blaníkem 1998
- Hanel, L 1986: Netopýři rodu *Plecotus* na Podblanicku. Sborník vlastivědných prací Podblanicka 26:61 – 77.
- Hanel, L. 1987: Výskyt střevle potoční na Podblanicku.- Sborník vlastivěd. prací z Podblanicka, 27(1986): 77-79.
- Hanel, L. 1988: Obratlovci chráněné krajinné oblasti Blaník.Nepubl., depon in Louňovice pod Blaníkem. 33 pp.
- Hanel L. 1994a: Přehled lokalit s výskytem mihulí (Cyclostomata, Petromyzontidae) na území České republiky.- Bull. Lampetra, ZO ČSOP Vlašim, 1: 35-88.
- Hanel L. 1994b: Fyzikálně chemické parametry tří potoků středních Čech s výskytem mihule potoční (*Lampetra planeri*).- Bull. Lampetra, ZO ČSOP Vlašim, 1: 101-108.
- Hanel L. 1994c: Výskyt mihule potoční na Podblanicku.- Sborník vlastivěd. prací z Podblanicka, 33: 95-98.
- Hanel, L. 1994d: K nálezu plošnice hlubenky skryté v řece Blanici. SVPP, 33:81-84.
- Hanel, L. 1996a: Faunistické průzkumy ryb v Blanici v Louňovicích. Ms. 1.
- Hanel, L., 1996b: Příspěvek k poznání fauny vážek (Odonata) Podblanicka. Bohemia centralis, 24(1995):187-207.
- Hanel L. 1999: Vážky přírodní rezervace Podlesí v CHKO Blaník. Sborník z mezinárodního semináře Vážky 1999. ZO ČSOP Vlašim, 53-59.
- Hanel. L. 2003: Výskyt mihule potoční (*Lampetra planeri*, *Petromyzontiformes:Petromyzontidae*) ve středních Čechách. Bohemia centralis, 26:245 – 259. Praha.
- Hanel L., Doležal T. 2010: Střevlíkovití brouci (Carabidae) Velkého a Malého Blaníku. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka, 80/2: 215-228.
- Hanel L., Kerouš K.2008: Nálezy zmije obecné na Podblanicku. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 48: 77-90.

- Hanel, L., Lusk, S 2005: Ryby a mihule České republiky: rozšíření a ochrana. ZO ČSOP Vlašim. 447 pp. "
- Hanel L., Lusk S. 2009: Ichtyofauna střední části vlašimské Blanice. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 49/1: 43-61.
- Hanel, L., Pešout P., Brychtová, J., Holubová, J., Racková, L., Skála, P., Svoboda, J. 1998: Plán péče o CHKO Blaník. Nepubl.
- Hanel, L., Závěta, J.1984: Poznámka k vybraným druhům ryb Panské nádrže a řeky Blanice. - Sborník vlastivěd. prací z Podblanicka 24(1983):71-98.
- Horsák, M. 2005: *Vertigo angustior* v PR Podlesí. Nepubl. Zpr. AOPK ČR
- Hübst Z., Zachariáš J., Selmi M. 2011: Stříbrnosný žilník na hřivě u Louňovic pod Blaníkem: strukturní vývoj a složení fluid. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 51: 43-56.
- Chán, V.: Poznámky k rozšíření některých rostlin v okolí Louňovic pod Blaníkem. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 10-1969, str. 220-221.
- Chytrý M., Kučera T. a Kočí M. (eds.) (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Informační systém ochrany přírody – ISOP – Botanická data CHKO Blaník a okolí (1948 – 1996).
- Klaudys M. 2002: Závěrečná zpráva. Mapování lokality Malý Blaník (podrobné mapování: A0263) a lokality Roudný (kontextové mapování: A0264).
- Klaudys M. 2003: Závěrečná zpráva. Mapování lokality A0119BN – Velký Blaník (podrobné a kontextové mapování).
- Kuča K. (ed.), Kučová V., Salašová A., Vorel I., Weber a kol. 2015: Krajinné památkové zóny. Národní památkový ústav, 512 str.
- Kocourek 2001. Závěrečná zpráva k výzkumu mnohonožek (*Diplopoda*) na území CHKO Blaník v roce 2001. Ms. Depon in Louňovice pod Blaníkem.
- Kocourková, J. 2001: „Lišejníky v CHKO Blaník, excerptce, revize a současný stav“, zpráva z výzkumu za rok 2001, MS. Depon in Louňovice pod Blaníkem.
- Kokeš J., Němejcová D. 2006: Metodika odběru a zpracování vzorků makrozoobentosu tekoucích vod metodou PERLA. VÚV TGM, 10 str.
- Kučera, J., Váňa, J. 2003: Check- and Red List of bryophytes of the Czech Republic. Presila. Praha, 75, 193 -222.
- Lenský, V. 1987: Nález řasy *vaucheria globulifera* u Louňovic pod Blaníkem, Sborník Vlastivědných prací z Podblanicka 28 – 1987, str. 65 – 67.
- Loskotová, E. 2004: Inventarizační průzkum bryoflóry vybraných území CHKO Blaník. Nepubl. Depon in Louňovice pod Blaníkem.
- Ložek, V. 1958: K ochraně Velkého Blaníku. Ochrana přírody, Praha 13 (1): 20 – 21.
- Lusk S., Hanel L., Lusková V., Lojkásek B., Hartvich P. 2006: Červený seznam mihulí a ryb České republiky – verze 2005. Biodiverzita ichtyofauny ČR (VI): 7-16.
- Mikátová, B., Vlašín, M, Zavadil, V. (eds.) 2001: Atlas rozšíření plazů v České republice. AOPK ČR, Brno, Praha.
- Moravec, J. 1979: Obojživelníci a plazi okolí Vlašimi. SVPP ,19 (1978): 89-99.
- Moravec J. a kol. 1995: Rostlinná společenstva ČR a jejich ohrožení. 2. přepracované a doplněné vydání. Severočeskou přírodou, příloha 1995.
- Nová P., Nový A., Křížek P. 2001: Zimoviště netopýrů Bendšovska a Vlašimska. Vespertilio 5: 191-198.
- Neuhäslová, Z. (ed.) 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace ČR. 341 pp. CENTA. Brno.
- Pešout, P. 1992: Příspěvek k poznání rostlinstva Vlašimska III. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 32-1992, str. 31-43.
- Pešout P. 1996a: Příspěvek k poznání rostlinstva Vlašimska IV. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 36-1996, str. 203-222.
- Pešout P. 1996b: Vodní a pobřežní vegetace Vlašimska. - Bohemia centralis 25:5-126.
- Pešout P. 1998: Rozchodník huňatý na Podblanicku. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 38.

- Pešout P. 2000: Ostřice plstnatoplodá nalezena v CHKO Blaník. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 40, str. 53-56.
- Petráň, J a kol. 1985: Benešovsko Podblanicko. TEPS, Praha, 368 pp.
- Poledník, Poledníková, Toman 2006: Metodika monitoringu vydry říční. Ms. AOPK ČR. 13 pp.
- Pokorný, J. 2006: Výsledky mapování a monitoringu vydry v EVL Blanice za rok 2006. Nepubl. Depon in AOPK ČR Praha.
- Procházka F. (ed.) 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – příroda, Praha, 18: 166pp.
- Quitt, E 1971: Klimatické oblasti Československa. Studia Geographica 16, ČGÚ ČSAV, Brno, 80 pp.
- Smrž, A. 1983 : Savci Podblanicka. Dipl. práce Př. f. UK Praha. 1-72. Nepubl.
- Strejček, J. 1991: Zpráva o průzkumu fytofágních brouků čeledí mandelinkovití (*Chrysomelidae* s.l.), luskokazovití (*Bruchidae*), rezedáčkovití (*Urodonidae*), větevníčkovití (*Anthribidae*), a nosatcovití (*Curculinidae*). Ms. Depon in Louňovice pod Blaníkem.
- Štastný, Bejček, 2003: Červený seznam ptáků České republiky, Příroda, Praha, 22:95-129.
- Vašák, P, a kol. 2006: Ptáci Podblanicka. Vlašim. ČSOP Vlašim. Muzeum Podblanicka. 264 pp.
- Vlček V. (ed.) 1984: Vodní toky a nádrže. Zeměpisný lexikon ČSR, Academia Praha, 316 pp.
- Vrabec V. 2003: Měkkýší fauna rybníka Strašák u Libouně (střední Čechy, okres Benešov) a poznámky k fauně rybníků na Podblanicku. Malacologica Bohemoslovaca (Československá slimač), Praha 2:19-26.
- Vodolán, J. 1967: Výskyt vstavačů na Vlašimsku. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 8-1967, str. 146-147
- Vrabec, V, Beran, L., Horsák, M., Hrabáková, M., Jansová, A., Kolouch, R., Kořínková, T., Maňas M., Rayman, M, Tučková, P, Velecká, I 2000: Výsledky malakozoologických dnů na Podblanicku. 4. – 7. května 2001. Sborník vlastivědných prací z Podblanicka, 40: 63 – 79.
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
- Záruba, P. 1998: Motýli Podblanicka. ČSOP Vlašim a Muzeum okresu Benešov, 124 pp.
- Záruba, P. 2005: Inventarizační průzkum čmeláků na území CHKO Blaník. Ms. Depon in Louňovice pod Blaníkem. 11 pp.
- Zavadil a Kolman 1992: Rozšíření žab ve středních Čechách – II. Bohemia centralis 21: 141 – 220. ČÚOP. Brázda Praha.
- Zelený V. 1976 : Chráněné a méně známé rostliny Podblanicka. Okresní muzeum Benešov, 217 pp.
- Zelený, V.: Příspěvek k výzkumu květeny Vlašimska – II. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 5-1964, str. 24-31.
- Zelený, V.: Příspěvek k výzkumu květeny Vlašimska – III. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 7-1966, str. 46-57.
- Zelený, V.: Příspěvek k výzkumu květeny Vlašimska – IV. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 11-1970, str. 59-66.
- Zelený, V.: Příspěvek k výzkumu květeny Vlašimského okresu. Sborník vlastivědných Prací z Podblanicka 3-1959, str. 8-12.